Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 31 (5157)
ЛЮТЫ
6
СЕРАДА
1935 г.
ГОД ВЫДАННЯ XVIII

УСЕБЕЛАРУСКІ З'ЕЗД РАБСЕЛЬКОРАЎ—25 ЛЮТАГА

УСІМ РЭДАКТАРАМ ГАРАДСКІХ І РАЁННЫХ ГАЗЕТ!

Культпроп ЦК КП(б)Б прапануе не пазней 13 лютага прадставіць ЦК спісы і характарыстыкі дэлегатаў, выбраных на ўсебеларускі з'езд рабселькораў.

У тых мясцовасцях, дзе выбары яшчэ не праведзены, закончыць іх не пазней 17 лютага,

Загадчык аддзела культуры і прапаганды ленінізма ЦК КП(б)Б Д. КОНІК

ВЫПУСКНІКАМ ВЫШЭЙШАЙ КОМУНІСТЫЧНАЙ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧАЙ ШКОЛЫ БЕЛАРУСІ імя ЛЕНІНА

Цэнтральны Камітэт комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі шле шчырае большэвіцкае прывітанне новаму атраду работнікаў соцыялістычнага земляробства—выпускнікам 2 гадовага аддзялення ВКСГШБ імя Леніна.

ЦК КП(б)Б упэўнен, што вы, узброеныя вялікім вучэннем Маркса — Леніна — Сталіна, атрымаўшыя спецыяльныя веды па агранаміі, жывёлагадоўлі, механізацыі і арганізацыі соцыялістычнай сельскай гаспадаркі на практычнай рабоце ў МТС, соўгасах і калгасах, раённых партыйных, совецкіх арганізацыях, будзеце стойкімі змагарамі за генеральную лінію партыі.

Ленінізм патрабуе, каб члены партыі былі прынцыповымі ў праведзенні генеральнай лініі партыі.

ЦК КП(б)Б упэўнен, што вы будзеце весці непрымірымую барацьбу з усякімі адхіленнямі ад генеральнай лініі партыі, з двурушніцтвам, барацьбу па канчатковаму выкарчаванню контррэволюцыйных троцкісцка-зіноўеўскіх падонкаў і ўсіх ворагаў рабочага класа, за выкананне гістарычных рашэнняў XVII партыйнага з'езда, рашэнняў лістападаўскага пленума ЦК ВКП(б) і снежаньскага пленума ЦК КП(б)Б, за выкананне рашэнняў 7-га ўсесаюзнага і 11-га ўсебеларускага з'ездаў советаў, за пабудову бясклясавага соцыялістычнага грамадства.

Уперад, да новых перамог!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ (БОЛЬШЭВІКОЎ) БЕЛАРУСІ.

НА ШЛЯХУ БЫСТРАГА ЎЗДЫМУ

Народны камісар земляробства СССР тав. М. ЧЭРНОЎ і народны камісар зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў СССР тав. М. КАЛМАНОВІЧ разгарнулі ў сваіх дакладах з'езду советаў карціну стану жывёлагадоўлі ў краіне і ўказалі мерапрыемствы па ўмацаванню і развіццю жывёлагадоўлі. Гэтыя даклады, насычаныя фактычным матэрыялам, ясна паказваюць намеціўшыйся ўздым нашай жывёлагадоўлі.

На XVII з'ездзе партыі таварыш СТАЛІН сказаў: «Справу жывёлагадоўлі павінны ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі, партыйныя і беспартыйныя, маючы на ўвазе, што праблема жывёлагадоўлі з'яўляецца цяпер такой-жа першачарговай праблемай, якой была ўчора, ужо вырашаная з поспехам праблема зернавая».

Прайшоў год. І хоць у галіне жывёлагадоўлі ў нас яшчэ нямала недахопаў, але факты гавораць аб тым, што дырэктыва правадыра партыі ператвараецца ў жыццё. Прайшоўшы год не толькі прыпыніў змяншэнне пагалоўя, але даў рост па ўсіх відах прадукцыйнай жывёлы. Некаторае зніжэнне (на 3 проц.) ёсць яшчэ па конскаму пагалоўю. Але ў калгасах, судзячы па

Не толькі ва ўсходніх, але і ў другіх раёнах да гэтага часу ахвотна спасылаюцца на шкодніцтва кулака, як на галоўную прычыну затрымання росту жывёлагадоўлі. Пара зразумець простую рэч: у цяперашніх умовах, калі класавы вораг разгромлен і калгасны лад перамог канчаткова і беспаваротна, калі арганізацыйны перыяд у сельскай гаспадарцы закончыўся, кулак можа шкодзіць толькі па нашаму ўласнаму патуранню, толькі па бяздзейнасці мясцовых работнікаў і недастатковай пільнасці. У канчатковым ліку ўсё залежыць ад нас і толькі ад нас.

Работнікі ўсходніх раёнаў не выканалі свайго абавязку перад краінай. Партыя і ўрад маюць права ад іх патрабаваць цяпер подзесяцярэння энергіі ў рабоце па ўздыму жывёлагадоўлі. Усходнія раёны могуць і павінны заняць вядучае месца ў гэтай важнейшай зараз справе.

Вялікая стракатасць наглядаецца і ў рабоце жывёлагадоўчых соўгасаў. У цэлым соўгасы займаюць вялікае месца ў сельскай гаспадарцы краіны. Аб гэтым красамоўна гавораць даныя, прыведзеныя ў дакладзе тав. КАЛМАНОВІЧА. Даволі сказаць, што жывёлагадоўчыя соўгасы з агульнай сумы дзяржаўных

VII Усесаюзны з'езд советаў

Вячэрняе пасяджэнне 4-га лютага

СПРЭЧКІ ПА ДАКЛАДУ т. т. ЧЭРНОВА І КАЛМАНОВІЧА

На вячэрнім пасяджэнні з'езда 4-га лютага прадаўжаліся спрэчкі па дакладах тт. **Чэрнова** і **Калмановіча**. Старшынствуе тав. **Файзула Хаджаеў**. Першым выступіў тав. **ПАХОМАЎ** (Усходняя Сібір).

Старшыня аб'яўляе, што з'езд прышлі вітаць дэлегацыі. На працягу гадзіны адна за другою змянялісля дэлегацыі. Прадстаўнікі лепшых людзей Саюза горача гаварылі аб бязмежнай любві і адданасці да вялікай партыі Леніна-Сталіна, да натхніцеля і арганізатара нашых перамог, любімага правадыра і друга тав. **Сталіна**.

У залу ўвайшла дэлегацыя лепшых даярак Саюза з перадавых калгасаў і малочна-таварных ферм.

Тав. **МАЛІК** — лепшая даярка калгаса «Заветы Ільіча», Азова-Чарнаморскага края, вітаючы з'езд, гаворыць:

— Словы тав. Сталіна, сказаныя ім на 17 з'ездзе партыі аб жывёлагадоўлі запалілі нас. Мы, даяркі, узялі на сябе абавязацельства ліквідаваць ялавасць кароў, поўнасцю выгадаваць маладняк, каб ён быў у квітнеючым выглядзе. І мы здолелі дабіцца вялікіх поспехаў.

Тав. Малік расказвае далей аб дасягненнях свайго калгаса, аб тым, як радасна жыць цяпер у совецкай краіне жанчыне-сялянцы, не ведаўшай раней светлага дня. У заключэнне яна яшчэ раз перадае палкае прывітанне ленінскай партыі і вялікаму **Сталіну**.

У залу ўваходзіць дэлегацыя навуковых работнікаў, інжынераў і тэхнікаў. Ад імя мільённай арміі ІТР Совецкага Саюза з'езд вітае тав. **Пракоф'еў** (ВМБІТ).

Дэлегацыю ІТР змяняе дэлегацыя інжынераў дакладнай індустрыі.

Тав. ШНЯКІН рапартуе з'езду аб перамогах дакладнай індустрыі — гэтай самай маладой галіны соцыялістычнай прамысловасці, і, як сімвал гэтых перамог, падносіць з'езду Советаў аўтаматычную метэаралагічную станцыю, зробленую заводам «Метпрыбор».

У залу ўваходзіць са сцягам атрад асавіяхімаўцаў;

справядліва ганарыцца ўвесь Совецкі Саюз.

Заканчваючы сваю прамову, тав. Камнева гаворыць:

— Мы запэўняем з'езд, што ўвесь свой малады энтузіязм укладзем у справу абароннай работы. Мы цалкам падтрымліваем мірную палітыку совецкага ўрада, але няхай ведае вораг, што мы гатовы грудзьмі ўстаць на абарону нашай соцыялістычнай радзімы.

— Няхай жыве наша вялікая, дзівосная і квітнеючая радзіма! Няхай жыве VII усесаюзны з'езд! Няхай жыве наша слаўная гераічная Чырвоная армія і яе жалезны нарком **Клім Варашылаў!**

Няхай жыве наша партыя Леніна-Сталіна! Няхай жыве той, чыё імя з'яўляецца сцягам нашых перамог, наш вялікі, родны **Сталін!**

Дэлегаты з'езда ўстаюць і наладжваюць бурную авацыю.

Прадаўжаюцца спрэчкі. Слова прадастаўляецца старшыні ЦВК рэспублікі немцаў Паволжа тав. **Вельш**.

Ён гаворыць аб перамозе ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, лепшым доказам чаго з'яўляюцца поспехі рэспублікі немцаў Паволжа. Галоўны поспех рэспублікі — бурны рост сельскай гаспадаркі. Немрэспубліка — першы ў Саюзе раён суцэльнай калектывізацыі — 99,7 проц. гаспадарак знаходзяцца ў калгасах.

— Германскія фашысты, — гаворыць тав. Вельш, — хочуць перашкодзіць нашаму соцыялістычнаму будаўніцтву. Яны прабуюць устанавіць сувязі з кулацтвам, разбітым і ліквідаваным на аснове суцэльнай калектывізацыі. Агентура фашызма — кулаччо — прабуе весці прапаганду ў нашых школах і культурных установах. Але безнадзейны гэтыя спробы.

Калгасныя масы Немрэспублікі беззаветна адданы совецкай уладзе. Яны ведаюць толькі адну радзіму — Совецкі Саюз, адну партыю — комуністычную партыю, якая на чале з вялікім **Сталіным** вядзе нашых калгаснікаў да новага шчаслівага жыцця.

Пытанні горнай жывёлагадоўлі

ніі партыі. Памылкі былі выкарыстаны контррэволюцыйнымі элементамі, байствам, якія імкнуліся арганізаваць адкачоўку насельніцтва ў другія краі і вобласці. Умяшанне Цэнтральнага Камітэта партыі і саюзнага ўрада, дапамога таварыша Сталіна далі нам магчымасць рашуча змяніць метады работы ў ауле. Адкачоўка спынена, драпежніцкі ўбой жывёлы ліквідаван. У Казакстане намеціўся рост жывёлагадоўлі. За апошнія два гады прадана калгаснікам 950 тыс. галоў. Мерапрыемствы, ажыццяўляемыя ў гэтым годзе, дазваляюць поўнасцю ліквідаваць бескароўнасць.

Тав. **Бушуеў** (Заходняя вобласць) указвае, што ўзмоцненая барацьба за захаванне маладняка дала нам першыя прыкметныя поспехі. На першага студзеня па даных 49 раёнаў, стада буйнай рагатай жывёлы ў параўнанні з 1 студзеня 1934 года павялічылася на 10,5 проц. Лік калгасна-таварных ферм узрос у вобласці да 11 тыс. Аднак, гэтыя паказальнікі нас задаволіць яшчэ не могуць. У нас яшчэ 8-12 проц. падзяжу. Гэта зусім недапушчальна. Мы павінны раўняцца на перадавыя калгасныя фермы. Вось адзін з прыкладаў добрай работы. У малочнай ферме «Красная поляна» ўжо 4 гады няма падзяжу, няма ні адной ялавай каровы. Удой малака асобных кароў дасягае ў год 2.530 літраў.

Тав. **Гайстэр** (Камісія Совецкага Кантроля) у сваім выступленні падкрэслівае, што прыведзеныя ў дакладзе тав. Молатава лічбы росту жывёлагадоўлі намнога перавышаюць тэмпы аднаўленчага перыяда. Гэта — буйнейшае заваяванне партыі ў 1934 годзе. Значна павялічылася колькасць маладняка ў калгаснікаў у індывідуальным карыстанні. Гэта наглядна паказвае, як ажыццяўляюцца ўказанні партыі і тав. Сталіна аб тым, каб у кожнага калгасніка была свая жывёла. Мы павінны замацаваць тэмпы, дабіцца новых перамог у пад'ёме жывёлагадоўлі, даць краіне больш мяса, малака, масла, скуры, шэрсці. Але для гэтага трэба не толькі павялічыць пагалоўе стада, але і палы-

Аб значных поспехах жывёлагадоўлі ў Закаўказьі дакладвае тав. **Буніат-Задзе**.

Горача вітае з'езд з'яўленне на трыбуне акад. **Н. І. Вавілева**. У сваім выступленні ён паказвае, якія аграмадныя рэсурсы тояцца ў нашых рэспубліках, мяжуючых з Заходнім Кітаем, Афганістанам і Персіяй, для ўздыму жывёлагадоўлі. З сухіх стэпаў гэтых сумежных з намі краін мы пападаем у другі свет, дзе ёсць абшырныя багатыя пасьбішчы. Адна толькі Кіргізія можа пракарміць 50 млн. авечак. Гэта колькасць, якая ёсць ва ўсім Совецкім Саюзе. Яшчэ большыя магчымасці — у Казакстане і на Алтаі. Важнейшая ўмова, якая будзе дапамагаць большаму прасоўванню ўперад нашай жывёлагадоўлі — павелічэнне плошчы кармовых раслін. Тут мы яшчэ адстаем.

Уздым жывёлагадоўлі — адказная, трудная задача. Гэты экзамен павінен быць вытрыман ва што-б там ні стала. Як адзін з кіраўнікоў сельскагаспадарчай навукі, я запэўняю 7 з'езд советаў, што наш вялікі навуковы калектыў лічыць доўгам гонару актыўна ўдзельнічаць у велізарнай рабоце, якую вядзе наша соцыялістычная краіна.

Затым выступае тав. **Бондар**, калгасны брыгадзір Одэскай вобласці. Тав. Бондар гаворыць аб сваёй рабоце, аб тым, як ён, былы батрак, стаў актыўным удзельнікам будаўніцтва калгаснага ладу.

На задачах соўгасаў спыняецца наступны аратар — тав. **Фейгін** (Камісія Совецкага Кантроля). Зараз у нас ёсць не мала соўгасаў і нават трэстаў, якія сталі рэнтабельнымі. Гэта — новая з'ява. Мы не мелі яе да 6-га з'езда советаў.

Вопыт рэнтабельных соўгасаў даказвае, што пры апаратлівым кіраўніцтве, знішчэнні цякучасці, умацаванні кармовай базы можна дасягнуць большых поспехаў. Трэба ўзмацніць зварачальнасць абаротных сродкаў. Пры захаванні ўсіх гэтых умоў, мы даб'емся таго, аб чым гаварыў тав. Сталін — зробім усе соўгасы рэнтабельнымі.

Яркія даныя ў росце мясапаставак паведамляе ў сваёй прамове таварыш **Беленькі** (Наркомхарчпром). Калгасныя таварныя фермы выканалі свой план на 105 проц., павялічыўшы здачу прадукцыі на 96 тыс. тон.

Апошнім у спрэчках па дакладах тт. **Чэрнова** і **Калмановіча** выступае тав. **Грушэўскі** (Кіеўская вобласць).

Пасля гэтага спрэчкі спыняюцца.

Тав. Калмановіч адмаўляецца ад заключнага слова.

З кароткім заключным словам выступае нарком земляробства СССР тав. **ЧЭРНОЎ**. Выступленні на з'ездзе, сказаў ён, пацвердзілі той аналіз становішча жывёлагадоўлі, які быў дан у дакладах. Адобраны мерапрыемствы партыі і ўрада, намечаныя для далейшага ўздыму жывёлагадоўлі.

— Будзем цвёрда праводзіць у жыццё ўказанні таварыша **Сталіна**. Наперад, да рашаючых перамог на фронце жывёлагадоўлі! — заканчвае пад шумныя апладысменты зала тав. **Чэрноў**.

З'езд прымае прапанову выбраць камісію для выпрацоўкі рэзалюцыі па дакладах тт. Чэрнова і Калмановіча. У камісію выбіраецца 58 чалавек. Старшыня яе — тав. **Л. М. Кагановіч**.

Ранішняе пасяджэнне з'езда 5 лютага абвяшчаецца закрытым.

(БЕЛТА).

Вячэрняе пасяджэнне 5 лютага

Вячэрняе пасяджэнне адкрываецца пад старшынствам тав. **Петроўскага**.

Доўгімі апладысментамі сустракаецца дэлегацыя прадстаўнікоў перадавых калгасаў Маскоўскай вобласці.

Ад імя дэлегацыі з прывітаннем з'езду выступае старая калгасніца

пладысментамі дэлегацыя кіно-работнікаў, ад імя якіх з'езд вітае рэжысёр **Сергей Васільеў**, адзін з рэжысёраў кінокарціны «Чапаеў», атрымаўшай сусветную вядомасць.

Перадаючы з'езду прывітанне ад імя 30-тысячнай арміі работнікаў кіно, тав. Васільеў гаворыць, што совецкае кіно народжана Октябрская

студзеня 1935 года, колькасць коней павялічылася на 8,5 проц. Ва ўсякім выпадку ўказанне таварыша Сталіна, што 1934 год павінен і можа стаць годам пераломy к уздыму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы, бліскуча апраўдалася.

Ужо ў 1934 годзе жывёлагадоўля расла такімі тэмпамі, якіх да гэтага часу не ведаў свет. Паводле папярэдніх даных апошняга перапісу, стада буйнай рагатай жывёлы вырасла на 21 проц., пагалоўе свіней вырасла на 118 проц., а стада авец і коз — на 11 проц. Рост гэты не выпадковы. У наяўнасці імен на паваротны этап. Аб гэтым ясна гавораць даныя росту пагалоўя ў першай і другой палове года. Мы мелі ў мінулым годзе два ўлікі жывёлы: на 1 ліпеня і 1 студзеня. Вядома, што ў другой палове года адбываецца звычайна сезоннае памяншэнне стада: па-першае, прадаўжаецца адыход маладняка, па-другое, перад зімоўкай праводзяцца ўбой і выбракоўка жывёлы. Тым не менш у другой палове мінулага года тэмпы росту пагалоўя не толькі не зменшыліся, а, наадварот, павялічыліся. Гэта значыць, што ў многіх і многіх раёнах па-сапраўднаму ўзяліся за ўздым жывёлагадоўлі, па-сапраўднаму, па-гаспадарску берагуць маладняк.

Рост за мінулы год не маленькі, але ён усё-ж недастатковы. Рост пагалоўя мог быць значна большым, калі-б усе раёны аднолькава ішлі ўперад. На самой справе, за сярэднімі лічбамі хаваюцца і такія раёны, дзе рост пагалоўя быў мінімальным, і такія, дзе пагалоўе нават зменшылася.

Тав. Чэрноў паказаў у сваім дакладзе вельмі павучальную «геаграфію» размяшчэння пагалоўя жывёлы. Найбольшае зніжэнне стада ў параўнанні з 1929 годам назіраецца ва ўсходніх раёнах, г. зн. у раёнах жывёлагадоўчых па пераважнасці, напрыклад, у Казахстане. Удзельная вага гэтых раёнаў у агульнай жывёлагадоўлі краіны знізілася за апошнія гады амаль у два разы. І апошні год — год агульнага ўздыму жывёлагадоўлі — не дае ў гэтых раёнах колькі-небудзь прыкметнага росту.

Перад намі стаіць задача аднаўлення ролі ўсходніх раёнаў у агульнай жывёлагадоўлі краіны. Тут у кулацкіх, байскіх руках быў сканцэнтраван раней найбольшы процант жывёлы, тут асабліва сказалася кулацкае шкодніцтва. Але цяпер і ў гэтых раёнах рост пагалоўя залежыць толькі ад работы партыйных і савецкіх органаў, ад іх кіраўніцтва гэтай справай.

загатовак дзелі ў мінулым годзе па мясу 23 проц., па маслу — 20 проц., па воўне: тонкай — 57,3 проц., поўгрубай — 62,1 проц.

Але зноў такі ёсць соўгасы і соўгасы. Побач з перадавымі рэнтабельнымі прадпрыемствамі ёсць нямала і такіх соўгасаў, якія з года ў год не выконваюць сваіх планаў. Пара ўзяць цвёрдае раўненне на перадавікоў. Нам ёсць па кім раўняцца. Ёсць ужо тысячы калгасаў і дзесяткі соўгасаў, здолеўшых поўнасцю захаваць маладняк, здолеўшых даць максімальны прырост стада і максімальную прадукцыю. Узорныя соўгасы і калгасы павінны быць не толькі аб'ектам гонару і павагі, але і строгім мерылам работы для ўсіх. У 1935 годзе не павінна быць больш ні адстаючых калгасаў, ні адстаючых соўгасаў, ні тым больш адстаючых раёнаў.

У нас ёсць цяпер для гэтага ўсе даныя. У 1935 годзе мы будзем змагацца за ўздым жывёлагадоўлі па адзінаму дзяржаўнаму плану. Мерапрыемствы, якія могуць забяспечыць выкананне гэтага плана, даволі падрабязна выкладзены ў дакладах абодвух наркомаў. Асновай дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі з'яўляецца захаванне маладняка, звядзенне да мінімума адыходу, рост і ўмацаванне калгасных жывёлагадоўчых ферм.

1935 год павінен быць годам быстрага росту пагалоўя ўсіх відаў жывёлы і першым годам росту конскага пагалоўя. Варварскія адносіны да каня, якія да апошняга часу назіраліся амаль усюды, не зжыты ў асобных раёнах і цяпер. Аднаўленне конскага пагалоўя — найбольш цяжкая задача. Яна патрабуе больш часу. Іменна таму сюды павінна быць звернута найбольшая ўвага. Рост трактарызацыі сельскай гаспадаркі не выключае, а прадпалагае павелічэнне колькасці коней у краіне. Не трэба забываць і аб аграмадным абаронным значэнні конегадоўлі.

Уздым жывёлагадоўлі пачаўся. Трэба цяпер замацаваць гэты ўздым і рушыцца наперад яшчэ больш быстрымі тэмпамі. На 17 з'ездзе партыі таварыш Сталін, гаворачы аб задачы ўздыму жывёлагадоўлі, сказаў: «Няма чаго і даказваць, што савецкія людзі, браўшыя не адну сур'ёзную перашкоду на шляху да мэты, здолеюць узяць і гэту перашкоду». Сёе-тое ў гэтым напрамку ўжо зроблена. Не далёкі той час, калі краіна зможа сказаць свайму любімаму правадыру:

Ёсць, таварыш Сталін! І гэта перашкода ўзята!

(Перадавы артыкул «Праўды»).

ПЕРШЫ ПРОБНЫ ПОЕЗД НА МАСКОЎСКІМ МЕТРО

МАСКВА, 4 лютага. (БЕЛТА). 4 лютага з палавы дня пачалося іспытанне паасобных участкаў тапеля метро па токам. У 7 з паловай гадзін увечары былі ўключаны ўсе падстанцыі і ўчасткі тапеля. Як падстанцыі, так змантаваная для перадачы току трэцяя рэйка вельмі добра вытрымалі іспытанне.

Адначасова вышаў з дэпо пробны метрапоезд на станцыю «Комсамольская» і пачаў свой першы рэйс, прайшоўшы ўсю трасу метро да Крымскага пляцу. Вярнуўся назад на станцыю «Охотный ряд», праследваў затым на Арбацкі радыус да Смаленскага пляца, пасля чаго вярнуўся на Комсамольскі пляц.

Такім чынам, увесь пуць першай чаргі метро іспытан. Рабочыя Метрабуда горача віталі праход першага поезда.

у шляхах, камбінезонах, стракі, варашылаўцы, наркамы, піянеры-авіямадэлісты ў касках і з мадэлямі на руках. Дэлегаты з'езда сустракаюць іх бурнымі апладысментамі.

На трыбуне — майстар парашутнага спорту, сусветная рэкардсменка па зацяжному прыжку з парашутам для жанчын — НІНА КАМНЕВА. Высокім, звонкім голасам яна перадае прывітанне з'езду ад імя шматлікай арміі Асоавіяхіма, комсамольцаў, якія змагаюцца за павышэнне абароннай работы, стралкоў, парашутыстаў, авіямадэлістаў — усіх тых, чыімі дасягненнямі, рэкордамі, адвагай і бясстрашнасцю [illegible]

[illegible] Курджыеў (Карачаеўская аўтаномная вобласць).

— Наша партыя і ўрад, — гаворыць выступіўшы потым нарком земляробства Казахскай АССР тав. Сыргабекаў, — высунулі задачу — ператварыць Казахстан у перадавую рэспубліку па жывёлагадоўлі. Для гэтага яна мае аграмадныя рэсурсы.

За мінулыя гады стада жывёлы ў Казахстане вельмі скарацілася і дайшло да 6 млн. галоў. Гэта было выклікана агульнымі трудпасцямі работы ў ауле і паглыбілася памылкамі казахстанскай арганізацыі ў правядзенні генеральнай лініі [illegible]

[illegible] прадукцыйнасць. Задача [illegible] калгаса [illegible] Шляхі [illegible] — рацыянальнае і дастатковае кармленне, [illegible] ахаванне жывёлы ад захворванняў. У нас было так, што кармоў многа, але кармоў, багатых бялковымі матэрыяламі, недастаткова.

Рашаючая роля тут належыць пасевам траў. Гэтыя пасевы трэба пашыраць. Кожны калгас павінен планамерна скарыстаць лугавыя ўгоддзі.

Гэтым заканчваецца вячэрняе пасяджэнне з'езда. (БЕЛТА).

Ранішняе пасяджэнне 5 лютага

Ранішняе пасяджэнне з'езда 5 лютага адкрывае тав. М. І. Калінін.

Першае слова атрымлівае начальнік Беразнікоўскага хімкамбіната імя Варашылава тав. Грэноўскі.

Прамоўца падрабязна спыняецца на рабоце Беразнікоўскага хімкамбіната імя Варашылава, які за 1933-34 гг. выпусціў прадукцыі на 80 млн. руб., даўшы краіне 150 тысяч тон азотных угнаенняў. У 1935 годзе выпуск прадукцыі камбіната складзе 250 тыс. тон, з іх 100 тыс. тон азотных угнаенняў.

Далей пасяджэнне з'езда прадаўжаецца пад старшынствам тав. Г. І. Петроўскага, які прадастаўляе слова ўпаўнаважанаму Наркомсоўгасаў СССР пры Соўнаркоме РСФСР тав. Розе.

— Таварыш Сталін на XVII партз'ездзе, — гаворыць тав. Розе, — указаў, што 1934 год павінен з'явіцца для жывёлагадоўчай гаспадаркі пераломным, што «справу жывёлагадоўлі павінны ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі, партыйныя і беспартыйныя». Мы бачым, што зараз жывёлагадоўля развіваецца ў поўнай адпаведнасці з рашэннем чэрвеньскага пленума ЦК. Гэта пацвярджаецца лічбамі: за 1934 год прырост пагалоўя жывёлы па дзяржаўна-каапера цыйнаму сектару склаў 22 проц., па калгасных таварных фермах — 20,8 проц. і па стаду, якое знаходзіцца ў індывідуальным карыстанні калгаснікаў — на 15 проц.

Закранаючы пытанні барацьбы са стратамі жывёлы ў жывёлагадоўчых соўгасах, тав. Розе прыводзіць у якасці прыкладу маскоўскі, ленінградскі і днепрапетроўскі малочна-жывёлагадоўчыя трэсты, якія дабіліся зніжэння падзяжу па буйнай рагатай жывёле да 4—3,9 проц. Сотні соўгасаў ужо звялі падзеж к нулю.

—Нашы буйныя соўгасы, створаныя па ініцыятыве таварыша Сталіна, — заканчвае тав. Розе, — адыгралі вялікую ролю ў рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. Яшчэ большую ролю яны павінны адыграць у пабудове бяскласавага сацыялістычнага грамадства, сціраючы грань паміж горадам і вёскай. Наша задача — ператварыць соўгасы ва ўзорныя сацыялістычныя прадпрыемствы.

З прамовай, прысвечанай рабоце зямельных органаў у галіне жывёлагадоўлі і кармовым пытанням, выступае нам. наркома земляробства СССР тав. Муралаў.

Адзначаючы аграмадныя поспехі, якія дасягнуты намі ў сельскай гаспадарцы, ён указвае, што работа зямельных органаў усё яшчэ стаіць на нізкім узроўні. Мясцовыя арганізацыі не аддаюць належнай увагі падбору загадчыкаў райза, апараты зямельных органаў не ўпарадкаваны належным чынам. Аграномы, заатэхнікі і ветэрынары не забяспечаны як след транспартна-перавозачнымі сродкамі.

Аналізуючы становішча кармовых рэсурсаў у пасаўных зонах краіны, тав. Муралаў указвае, што перад усімі краямі, абласцямі і рэспублікамі ў 1935 годзе стаіць задача ўсямернага палепшэння пасьбішч і лугавых угоддзяў, павелічэння плошчаў пасеваў аднагадовых і шматгадовых траў.

— Дзяржаўны план кормазабеспячэння, — прадаўжае ён, — павінен быць даведзен да кожнага калгаса, да кожнай калгаснай таварнай фермы і цесна ўвязан з севазваротамі. Трэба шырэй скарыстаць на корм жывёле сою, кармовы гарбуз і т. д.

— Пад кіраўніцтвам ленінскай партыі і нашага правадыра тав. Сталіна, — заключае пад апладысменты тав. Муралаў, — зямельныя органы павінны па-бальшавіцку выканаць задачы, якія стаяць перад імі.

Аб поспехах Чэрапавецкага раёна, Ленінградскай вобласці, у развіцці жывёлагадоўлі расказвае з'езду тав. Бунаў.

— Перамогі сацыялістычнага будаўніцтва, якія краіна атрымала пад кіраўніцтвам партыі і нашага вялікага Сталіна, — гаворыць старшыня Паўночна-Каўказскага крайвыканкома тав. Півавзраў, — стварылі моцную базу для развіцця жывёлагадоўлі. Удзельная вага нашага многанацыянальнага Паўночна-Каўказскага края ў жывёлагадоўлі краіны зараз узрасла па буйнай рагатай жывёле да 4,1 проц. і па авечках да 7,7 проц. Паводле даных чэрвеньскага перапісу 1934 года, пагалоўе жывёлы ў краі за апошнія гады павялічылася на 1 млн. галоў. Найбольшы прырост пагалоўя далі калгасныя таварныя фермы.

Падрабязна спыняецца тав. Піваварaў на поспехах ордэнаноснай Кабардына-Балкарскай вобласці, дзе ўсе калгасы перайшлі на арцельны статут.

Асобнае месца ў сваёй прамове тав. Піваварaў адводзіць клапатлівому вырошчванню ў калгасах края коней для Чырвонай арміі. І тут уперадзе ідуць калгасы Кабардзіна-Балкарыі, якія вызвалілі ад работы і перавялі на фермы 14 тысяч чыстакроўных матак.

— Я смею заявіць ад імя калгаснікаў Паўночна-Каўказскага края, што ўказанні тав. Сталіна аб развіцці жывёлагадоўлі будуць выкананы ў найкарацейшы тэрмін.

Гэта абавязацельства з'езд сустракае апладысментамі.

Адна за другой з трыбуны з'езда выступаюць ударніцы ўкраінскіх калгасаў: брыгадзір паляводчай брыгады тав. Кіпенка (Мелітопальскі раён) і тав. Нагаранская (старшыня Тіманаўскага сельсовета, Вінніцкай вобласці), якія расказваюць аб паспяховай барацьбе за радаснае, заможнае калгаснае жыццё.

— Няхай жыве наш любімы тав. Сталін! — горача заканчвае сваю прамову тав. Кіпенка пад дружныя апладысменты з'езда.

Клопатамі аб развіцці калгаснай жывёлагадоўлі насычана і выступленне тав. Нагаранскай.

Вялікая прамова тав. Цылько (Наркамзем СССР) прысвечана чарговым задачам барацьбы з падзяжом жывёлы, за павелічэнне пагалоўя, пытаням стварэння кармовай базы і падрыхтоўкі кадраў для жывёлагадоўлі.

Воплескамі сустракае з'езд з'яўленне на трыбуне шматлікай дэлегацыі мастакоў і скульптараў, ад імя якіх з прывітаннем выступае заслужаны дзеяч мастацтва ІГАР ГРАБАР.

Пад гарачыя апладысменты дэлегацыя мастакоў і скульптараў падносіць у падарунак з'езду дзве карціны «Букет жывых кветак» і «Механізаваны Данбас», намаляваныя маслам.

У знак нашай беззаветнай аддансці правадыру партыі і ўсіх працоўных—таварышу Сталіну, — заканчвае сваю прамову пад бурныя воплескі Ігар Грабар, — у знак гатоўнасці аддаць усе свае сілы за справу рабочага класа мы падносім з'езду партрэт лепшага чалавека нашай планеты.

Перадача прэзідыуму з'езда партрэта таварыша Сталіна суправаджаецца працяжнай авацыяй. Дэлегаты ўстаюць і воплескі доўга грымяць у зале.

Аб жывёлагадоўлі Паўночнага края, займаючай асобнае месца ў Саюзе па сваёй каштоўнай пародзе жывёлы, халмагорскай, гаворыць тав. Прадчэнка.

Тав. Тюрбееў сваю прамову прысвячае пытанням развіцця племяннoй справы ў Калмыцкай вобласці. Калмыцкія пароды жывёлы з'яўляюцца прадукцыйнымі. Яны шырока распаўсюджаны і ў бліжэйшых раёнах Азова-Чорнаморскага края. Трэба прадаўжаць работу па паляпшэнню пароды жывёлы.

з'езду выступае старая калгасніца тав. Егорава.

Тав. Егорава запэўняе ўвесь з'езд, што калгаснікі будуць і ў далейшым ісці тым шляхам, якім вядзе іх комуністычная партыя і яе вялікі правадыр тав. Сталін.

Ударнікаў соцыялістычных палёў Маскоўскай вобласці змяняюць спатканыя гучнымі апладысментамі знатныя людзі Данбаса.

Тав. КАРТАШОЎ перадае з'езду гарачае прывітанне ад імя паўтарамільённай арміі шахцёраў, металургаў, энергетыкаў, машынабудаўнікоў і чыгуначнікаў соцыялістычнага Данбаса. Пролетарыі Данбаса,—гаворыць т. Карташоў,—атрымалі к 7 з'езду советаў велізарныя перамогі. Мы стрымалі данае нашым кіраўніком тав. Саркісавым на 17 з'ездзе партыі слова выканаць праграму здабычы вугалю 1934 года, а сёння даем з'езду слова, што праграму 1935 года выканаем таксама з поспехам.

Тав. Карташоў падкрэслівае выключную ролю ў справе выканання Данбасам плана вуглездабычы правадыра партыі тав. Сталіна, пад кіраўніцтвам якога была праведзена перабудова работы вугальнай прамысловасці. «Мы—заканчвае тав. Карташоў—будзем і ў далейшым пад сцягам партыі Леніна—Сталіна ісці ў перадавой шэрэнзе рабочых Савецкага Саюза. Няхай жыве 7 ўсесаюзны з'езд советаў—з'езд соцыялістычных перамог! Няхай жыве наш родны любімы Сталін!»

На трыбуне спатканая доўгімі ап-

савецкае кіно народжана Октябрскай рэвалюцыяй і расло разам з рабочым класам, разам з партыяй. Савецкае кіно прайшло гэтыя гады слаўны шлях. Тав. Сталін на 13 з'ездзе партыі сказаў: «Кіно—гэта найвялікшы сродак масавай агітацыі. Гэту справу трэба ўзяць у свае рукі». Сёння—заяўляе тав. Васільеў—мы можам рапартаваць любімаму правадыру партыі і рабочага класа, што мы ўзялі кіно ў свае рукі.

Партыя і ўрад у дзень нашага 15-гадовага юбілея адзначылі многіх з нас вышэйшай узнагародай. Гэта нас к многаму абавязвае. Мы запэўняем усесаюзны з'езд советаў, што пад кіраўніцтвам ленінскай партыі і вялікага Сталіна мы створым новыя карціны, вартыя нашай найвялікшай эпохі.

Апошнія словы тав. Васільева сустракаюцца бурнымі апладысментамі з'езда.

Пасля прывітання работнікаў савецкага кіно старшынствуючы тав. Петроўскі прадастаўляе слова сакратару ЦВК СССР т. Енукідзе для даклада на п. 4 парадку дня з'езда.

Дэлегаты з'езда сустракаюць тав. Енукідзе бурнымі апладысментамі.

Па сканчэнні даклада з'езд аднагалосна прымае пастанову па дакладу т. А. С. Енукідзе, якая ўхваляе мерапрыемствы ўрада Саюза ССР па змяненню структуры і практыкі работы цэнтральных органаў улады і ўносіць у канстытуцыю Саюза ССР рад змен». (БЕЛТА).

ЯК ПРАЦАВАЛА МЯСЦОВАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ БССР У СТУДЗЕНІ

Падведзены вынікі работы беларускай мясцовай прамысловасці за студзень месяц. Вынікі сведчаць аб тым, што першы месяц 1935 года асобныя прадпрыемствы і асобныя галіны прамысловасці ў цэлым працавалі без патрэбнай мабілізаванасці.

По ўсяму Наркамату план выканан на **98,7** проц. Выканалі план прадпрыемствы цяжкай прамысловасці (**100,6** проц.), лёгкай (**100,4** проц.), лясной (**102,2** проц.). Недапушчальна дрэнна працавала харчовая прамысловасць, выканаўшы план толькі на **88** проц.

Прычыны ў дрэннай рабоце **Белрыбтрэста** (дырэктар т. **Сямашка**), які выканаў план толькі на **73,1** проц.; **БелКМО** (дырэктар т. **Альтман**), выканаўшы план на **97,8** проц.; садвінпромтрэст (дырэктар т. **Лысаў**), выканаўшы план на **62,7** проц. Толькі **Белбродтрэст** (дырэктар т. **Карандзей**) выканаў план на **102,1** проц.

Значная доля віны за адставанне харчовай прамысловасці падае на гомельскую фабрыку імя **Клары Цэткін** («Казімі»). Гэта фабрыка, выканаўшы план толькі на **39** проц., недадала прадукцыі на суму **284** тыс. руб. Стварaецца пагроза, што фабрыка імя Клары Цэткін можа паглыбіць прарыў харчовай прамысловасці, стварыць вялікі прарыў у калюне прадпрыемстваў Гомеля і ўсёй харчовай прамысловасці. Новае кіраўніцтва фабрыкі павінна прыняць меры, каб ліквідаваць прарыў, пакрыўшы дапушчаную запазычанасць.

Упершыню выканала план **дрэваапрацоўчая** прамысловасць. Гэта—значная перамога работнікаў дрэваапрацоўчай прамысловасці. Яе трэба замацаваць.

Упершыню выканаў план завод «Ударнік».

Урокі першага месяца 1935 г. паказваюць, што многія прадпрыемствы пачалі 1935 год па-старому, спадзяючыся на канец года, калі можна будзе метадамі штурмоўшчыны пакрыць запазычанасць. Трэба ўлічыць гэтыя ўрокі. Падцягнуць адстаючыя прадпрыемствы, не дапусціць паглыблення прарыву—такава задача.

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА УМАЦАВАННЮ І РАЗВІЦЦЮ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ

*Даклад народнага камісара земляробства СССР тав. М. А. ЧЭРНОВА *)*

ПАСТАНОВА ЧЭРВЕНЬСКАГА ПЛЕНУМА ЦК У ДЗЕЯННІ

По плану 2-й пяцігодкі мы абавязаны павялічыць колькасць коней на 11,2 проц., буйнай рагатай жывёлы — на 60,9 проц., свіней — на 274 проц., авец і коз — на 84 проц., хатняй птушкі — на 150 проц.

Нэ буду доўга спыняцца на тым, што адбывалася да гэтага года. Вядома, што за перыяд рэарганізацыі сельскай гаспадаркі з усіх яе галін жывёлагадоўля пацярпела найбольшыя страты. Жывёлагадоўчая галіна сельскай гаспадаркі была найбольш насычана кулацкімі элементамі. Кулацкая агітацыя за забой жывёлы ў гады рэарганізацыі знаходзіла водгук і ў асяроддзі сераднякоў. У рэзультаце з 1929 года да 1932 года **ўключна мы мелі заняпад жывёлагадоўлі па ўсіх яе галінах,** прычым колькасць коней з 34,6 млн. у 1929 г. знізілася да 19,6 млн. у 1932 годзе, буйнай рагатай жывёлы—з 67,1 млн. у 1929 годзе да 40,7 млн. у 1932 годзе, свіней адпаведна — з 20,4 млн. да 11,6 млн. і авец і коз — з 147,2 млн. да 52,1 млн.

У 1933 годзе **намеціўся пералом к пад'ёму:** зьмяншэнне пагалоўя дайшло да мінімума, а па свінях 1933 год ужо даў супроць папярэдняга года рост, праўда, вельмі нязначны — 500 тыс. галоў.

У дакладзе на 17 з'ездзе партыі тав. Сталін гаварыў: «1934 г. можа і павінен стаць годам пералому к уздыму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы».

Гэтыя словы нашага правадыра поўнасцю пацвердзіліся. У рэзультаце правільнай палітыкі партыі ў вёсцы і канчатковага замацавання калгаснага ладу **мы маем** у 1934 годзе **рост па ўсіх відах прадукцыйнай жывёлы.**

Учотныя даныя на 1-е ліпеня 1934 года такавы. Мы маем рост пагалоўя супроць 1-га ліпеня 1933 года: па буйнай рагатай жывёле — 10,6 проц., па свін-

З гэтага відаць, **што развіццё жывёлагадоўлі цяснейшым чынам звязана з уздымам паляводства** і залежыць цалкам ад той увагі, якую мясцовыя арганізацыі аддаюць сельскай гаспадарцы ў цэлым і жывёлагадоўлі ў прыватнасці.

За астатнія 3 гады 2-й пяцігодкі прырост жывёлы ў параўнанні з 1-м ліпеня 1934 г. павінен скласці: па конях — 7,2 млн. галоў, па буйнай рагатай жывёле — 23,1 млн. галоў, па свінях—26 млн. галоў, па авечках і козах — 44,1 млн. галоў.

Тав. Сталін на 17 з'ездзе партыі ўказаў шляхі для вырашэння гэтай задачы. Ён гаварыў: «Справу жывёлагадоўлі павінны ўзяць у свае рукі ўся партыя, усе нашы работнікі партыйныя і беспартыйныя, маючы на ўвазе, што праблема жывёлагадоўлі з'яўляецца цяпер такой-жа першачарговай праблемай, якой была ўчора ўжо вырашаная з поспехам праблема зерневая. Няма чаго і даказваць, што совецкія людзі, браўшыя не адну сур'ёзную перашкоду на шляху да мэты, здолеюць узяць і гэту перашкоду».

Задача зараз і заключаецца ў тым, каб мабілізаваць на гэту справу ўсіх совецкіх людзей, усіх калгаснікаў і аднаасобнікаў, работнікаў усіх звеньяў, асабліва сельскіх советаў. Партыя дала нам такую зброю мабілізацыі мас, якою з'яўляецца дзяржаўны план жывёлагадоўлі.

У аснову дзяржаўнага плана развіцця жывёлагадоўлі на 1935 г. **пакладзен план вырошчвання маладняка,** які ўстанаўляе цвёрдае заданне па захаванню і вырошчванню маладняка ў соўгасах, калгасных таварных фермах, у калгаснікаў і ў аднаасобнікаў.

На 1935 г. план прадугледжвае захаваць і вырасціць 11,4 млн. цялят, 16,6 млн. ягнят і казлянят, 14,8 млн. парасят, 2,1 млн.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

5 проц., па ягнятах у 73 раёнах — да 3 проц.

Гэтыя лічбы гавораць, што справіцца з задачай, якая пастаўлена ў вырошчванні маладняка на 1935 год, а тым самым і з дзяржаўным планам жывёлагадоўлі, можна, разумеецца, калі не разлічваць на самацёк, калі па-бальшэвіцку выконваць план, разумець ролю таварнай фермы ў соцыялістычнай жывёлагадаўлі, умацоўваць яе, займацца ёю.

Калгасная таварная ферма — база для ўздыму жывёлагадоўлі — умацавана першапачаткова за лік

проц., аўцагадоўчых ферм — на 69 проц. і пагалоўя ў іх — на 10 проц.

Такім чынам, мы бачым, што дырэктыва пленума ператвараецца ў жыццё.

Аднак, работы ў гэтым напрамку яшчэ вельмі і вельмі многа. Яшчэ не ўсе калгасы маюць таварныя фермы.

На 100 калгасаў к канцу 1934 г. мы маем: 44,4 фермы буйнай рагатай жывёлы, 23,9 — свінагадоўчых, 16,3 аўцагадоўчых і 2 конегадоўчых.

У 1935 г. мы павінны дабіц-

для калгаснікаў было новай справай. Каб асвоіць яе, трэба было за 3 гады падняць кваліфікацыю вялікай масы калгаснікаў.

Праз усякага роду курсы і раённыя калгасныя школы было падрыхтавана заг. фермамі 87 тыс., брыгадзіраў-жывёлаводаў — 140 тыс., тэхнікаў-жывёлаводаў — 25 тыс., ветсанітараў — 63 тыс., свінаводаў — 28 тыс., сіласнікаў і кармавікоў — 33 тыс., даярак-скотніц — 102 тыс., цялятніц, пастухоў, чабанаў — 11 тыс. Усяго за 1932-34 гг. падрыхтавана каля 500 тыс. чалавек.

Для выкарыстання ўсяго, што можа даць таварная ферма, важнейшае значэнне набывае пытанне **рацыяналізацыі працы і** асабліва **механізацыі,** хоць-бы самымі прымітыўнымі метадамі.

Калгасная таварная ферма з'яўляецца адным з важнейшых участкаў грамадскай гаспадаркі калгаса і адной з мацнейшых зброй для ўмацавання калгаса і ўзняцця яго багацця.

Для ажыццяўлення лозунга тав. Сталіна аб тым, каб усе калгаснікі сталі заможнымі, стварэнне ферм у калгасах, дзе іх няма, і развіццё і ўмацаванне як старых, так і новых ферм мае вельмі буйнае значэнне.

Даходы ад фермы ў агульным даходзе калгаса, калі толькі ферма пастаўлена на здаровых пачатках і праўленне калгаса забяспечвае ёй усе ўмовы, неабходныя для яе развіцця, займаюць вельмі вялікае месца.

Нашы задачы на бліжэйшы час у галіне ўмацавання ферм:

а) дакладна праверыць склад людзей, абслугоўваючых ферму, усяляк вылучаючы на больш адказную работу і шырока прэміруючы лепшых ударнікаў соцыялістычнай жывёлагадоўлі, якія даюць лепшыя ўзоры работы па захаванню і вырошчванню маладняка і па павышэнню прадукцыйнасці стада, і бязлітасна выганяючы з фермы лодыраў, прагульшчыкаў, людзей, нядобра-

кароўнасць сярод калгаснікаў, а астатнія вобласці — ў 1936 годзе.

Дзяржава дае калгаснікам і аднаасобнікам велізарныя ільготы, каб стымуляваць вырошчванне імі маладняка.

Адным з важнейшых пытанняў, ад вырашэння якіх залежыць аднаўленне стада калгаснікаў, з'яўляецца забеспячэнне **вытворнікамі, нарэшце, дапамога калгаснікам і аднаасобнікам у ветэрынарна-зоатэхнічным абслугоўванні.**

Правядзенне ўсіх пералічаных мерапрыемстваў патрабуе ад земорганаў, сельсоветаў і праўленняў калгасаў карэннай перабудовы работы ў галіне жывёлагадоўлі. Тут трэба штодзеннае чоткае кіраўніцтва і пільная праверка выканання.

З усіх галін жывёлагадоўлі найбольш адстаюць конегадоўля і аўцагадоўля. Як я ўжо гаварыў, на першага ліпеня 1934 года, супроць першага ліпеня 1933 года,

пагалоўе коней зменшылася на 5,5 проц. і пагалоўе авечак павялічылася на 3,4 проц. За перыяд ад 1 ліпеня 1934 года да 1 студзеня 1935 года, у параўнанні з перыядам ліпень 1933 года — студзень 1934 года і ў гэтых галінах адбыліся істотныя змены. Сутнасць іх заключаецца ў тым, што ўвосень 1934 года захавана куды больш маладняка і па конях і па авечках. Таму, калі параўнаць становішча пагалоўя па становішчу на 1 студзеня, то маем па конях — па калгасна-сялянскаму сектару змяншэнне толькі на 3 проц. і па авечках па калгасна-сялянскаму сектару маем павелічэнне на 11 проц., пры росце ў калгасах на 18 проц. Гэтыя даныя паказваюць, што перыяд упадку конегадоўлі мінаваў і мы ўжо дасягнулі стабілізацыі конскага пагалоўя, а па авечках маем вялікі рост.

Аднак, усё гэта нас ні ў якай меры не можа задаволіць.

ПАКОНЧЫЦЬ З НЯДБАЙНЫМІ АДНОСІНАМІ ДА КАНЯ

Нам прыходзіцца лічыцца з фактам, што з 1930 года **мы страцілі амаль палову конскага пагалоўя,** г. зн. звыш 14 млн. коней.

Становішча з конегадоўляй прадаўжае заставацца неспрыяючым. Нічым іншым, як толькі злачыннай нядбайнасцю, неахайнасцю, няўвагаю да каня, фармальнымі адносінамі да пастаноў урада і партыі- нельга аб'ясніць тое, што адбываецца вакол каня. Я вам агалашу наступныя лічбы: у 1933 годзе лічылася пакрытымі 3.170 тыс. матак, радзілася ад іх у 1934 г. толькі 1.097 тыс. жарабят.

У чым тут справа, таварышы? Тут справа заключаецца, па-першае ў тым, што ў выніку адсутнасці кантролю нас лічбамі аб колькасці пакрытых матак у гэтыя гады літаральна ашуквалі. На

дахаў, трымаць коней у празі, не захоўваць ніякага рэжыму, парушаць элементарныя правілы кармлення, паення і работы і тым дабівацца сваіх мэтаў.

Радасным фактам у справе конегадоўлі для 1934 года з'яўляецца тое, што колькасць жарабят да 1-го года вырасла на 1 ліпеня 1934 г. супроць першага ліпеня 1933 г. на 37,2 проц. і ўсяго маладняка — на 12,4 проц. **У росце маладняка** і ляжыць асноўная ўмова для таго, каб ужо ў 1935 г. забяспечыць ўздым конегадоўлі. Дзяржаўны план на 1935 год прадугледжвае павелічэнне колькасці коней на 1.400 тыс. галоў, атрыманне і захаванне да канца не менш 2 млн. 55 тыс. жарабят.

За справаздачны перыяд праведзена вялікая работа ў арганізацыі калгаснай конегадоўлі. За тры гады лік конегадоўчых таварных ферм вырас на 294 проц.

1935 года. Па буйнай рагатай жывёле — 10,6 проц., па свіннях — 44,6 проц., авечках і козах — 3,4 проц. і толькі па конях, на якіх я падрабязна спынюся ў далейшым, мы маем змяншэнне пагалоўя супроць 1933 года на 5,5 проц.

У канцы чэрвеня і ў пачатку ліпеня 1934 года адбываўся пленум ЦК ВКП(б), на якім абмяркоўвалася пытанне аб паляпшэнні і развіцці жывёлагадоўлі. Пленум даў рад практычных указанняў па гэтаму пытанню і асабліва завастрыў пытанне аб захаванні і развіцці маладняка. Ужо ўвосень 1934 года. Тав. Молатаў у сваім дакладзе ўжо прыводзіў пакуль няпоўныя даныя па рэзультатах перапісу жывёлы на 1-е студзеня 1935 года. Згодна гэтых, паўтараю, няпоўных даных, пагалоўе ў калгасна-саўгасным сектары павялічылася на 1-е студзеня 1935 года супроць 1-га студзеня 1934 года: па буйнай рагатай жывёле на 21 проц., па свіннях — на 118 проц., па авечках і козах — на 11 проц., па конях—змяншэнне толькі на 3 проц., пры росце коней у калгасах на 8,5 проц.

Вывад з гэтага параўнання просты: **пастанова пленума ЦК знаходзіцца ў дзеянні.** Забой жывёлы і асабліва маладняка ўвосень 1934 года рэзка скараціўся супроць восені 1933 г. Сярэдні прырост па буйнай рагатай жывёле складае на 1-е ліпеня 1934 г. 10,6 проц. Але калі ўзяць паасобныя вобласці ці рэспублікі, то мы атрымаем такі малюнак: Днепрапятроўская вобласць дае прырост 35,2 проц., Крымская АССР — 32,7 проц., Одэская вобласць — 30,1 проц., Данецкая вобласць — 32,6 проц. і т. д. Побач з гэтым мы маем рад абласцей і рэспублік, якія даюць мізэрны прырост стада буйнай рагатай жывёлы, як напрыклад, Курская вобласць—3,3 проц., БССР—2,6 проц., Ленінградская вобласць—5 проц., Туркменская ССР — 0,9 проц., Узбекская ССР — 1,7 проц. і, нарэшце, рад абласцей і рэспублік, якія ў 1934 годзе далі не рост, а зніжэнне пагалоўя, як напрыклад, Чэрнігаўская вобласць — 1,1, Заходняя вобласць — 5,7, Кіргізская АССР — 8,4, Кара-Калпакія — 9,9, Таджыкская ССР — 35,3 проц.

Вобласці, якія адстаюць у развіцці палаводства — Заходняя вобласць, Сталінградскі край, Курская вобласць, адстаюць у жывёлагадоўлі.

*) Скарочаная стэнаграма.

...нят, 14,8 млн. парасят, 2,1 млн. жарабят.

Гэта складае прыкладна 2/3 усяго прыплоду 1935 года.

Само сабой зразумела, што **гэта заданне па вырошчванню маладняка з'яўляецца толькі абавязковым мінімумам.** Задача кожнага раёна, калгаса, сельсовета, кожнай вобласці заключаецца ў тым, каб план **значна перавыканаць.**

Выкананне плана вырошчвання маладняка прадстаўляе велізарны крок у аднаўленні і росце пагалоўя. Яно забяспечыць за год прырост буйнай рагатай жывёлы на 18,8 проц., коней — на 9,3 проц., свіней — на 36 проц., авец і коз — на 19,8 проц.

Ці выканальна гэта задача?

Зніжэнне падзяжу па цялятах з 29,7 проц. у 1932 г. да 19,7 проц. у 1933 годзе і 13,8 проц. у 1934 г., па парасятах з 24,9 проц. у 1933 годзе да 14,4 проц. у 1934 г. і па ягнятах з 12,2 проц. у 1933 г. да 9,0 проц. у 1934 г. само па сабе гаворыць аб **выканальнасці задання.** Але працант падзяжу ў 1934 г. яшчэ занадта вялік, а дасягненні ў гэтай галіне занадта малы. Падзеж можа і павінен быць даведзен да 0 ці велічыні, блізкай к 0.

Велізарная колькасць арцелей, раскінутых па ўсіх абласцях, краях і рэспубліках, паказвае, што пры здавальняючай пастаноўцы работы, пры клопатах аб маладняку праўленняў калгасаў, сельсоветаў і раённых работнікаў **фермы могуць зусім абыйсціся без падзяжу.**

МТФ калгаса «Кальтус», Воласаўскага раёна, Ленінградскай вобласці, з нарадзіўшыхся ў 1934 г. 32 цялят захавала ўсіх да аднаго.

МТФ калгаса «Красный передовик», Прыгараднага раёна той-жа Ленінградскай вобласці ўсіх 22 цялят ад ацяліўшыхся 22 кароў захавала поўнасцю.

У Глінагорскай ферме, Емецкага раёна, Паўночнага края, за 3 гады не было ні воднага выпадку падзяжу маладняка.

Гэтымі сваімі дасягненнямі фермы абавязаны лепшым ударніцам Патокінай і Балдзінай.

Можна прывесці ўжо цэлыя раёны, якія дасягнулі вельмі вялікіх поспехаў у захаванні маладняка. Так, напрыклад, у Паўночным краі Кубінаазерскі раён захаваў маладняк на 97,9 проц., Емецкі раён — на 97,7 проц., Нікольскі раён — на 96,2 проц.

На 64 абследаваных раёнах Украіны адыход па маладняку буйнай рагатай жывёлы даведзен да 3 проц., па парасятах — да

умацавана першапачаткова за лік аграмаджанай жывёлы, жывёлы, канфіскаванай у кулакоў, і жывёлы, якая адпускаецца дзяржавай з загатовак.

Але, пачынаючы ўжо з 1932 г., ва ўкамплектаванні стада ферм хутка нарастае доля ўласнага прыплоду пры аднačасовым выкананні плана мясаздачы (апрача свінагадоўчых ферм) і пры дапамозе калгаснікам у набыцці жывёлы для асабістага карыстання.

У 1934 годзе калгасамі здана дзяржаве 220 тыс. тон мяса, каля 1.400 тыс. тон малака і 10.500 тон шэрсці.

У 1933-34 г. фермы прадалі калгаснікам (уключаючы продаж з аграмаджанага стада) каля 500 тыс. цялят, больш 2-х млн. парасят і звыш 200 тысяч ягнят.

Гэтыя 3 акалічнасці — рост стада ферм за кошт свайго прыплоду, паспяховае выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай і дапамога калгаснікам у набыцці жывёлы, пры ільготах па абавязковых пастаўках, якія атрымліваюць члены калгасаў, маючых фермы, далі магутны штуршок быстраму росту колькасці ферм і пагалоўя ў іх.

Чэрвеньскі пленум ЦК прыняў рашэнне, па якому «стварэнне ферм у кожным калгасе павінна стаць першачарговай задачай партыйных і совецкіх арганізацый». За 6 месяцаў, якія прайшлі з часу чэрвеньскага пленума, колькасць ферм па буйнай рагатай жывёле павялічылася на 34 проц., а пагалоўя ў іх на 10 проц., свінагадоўчых ферм — на 30 проц., пагалоўя — на 23

У 1935 г. мы павінны дабіцца выканання рашэння ЦК, каб кожны калгас меў ферму таго ці іншага віду жывёлы.

У адпаведнасці з гэтым дзяржаўны план жывёлагадоўлі на 1935 г. прадугледжвае арганізацыю 70 тыс. новых ферм і павелічэнне пагалоўя ў іх па буйнай рагатай жывёле на 2,5 млн., ці на 30 проц., па свіннях — на 1.550 тыс., ці на 43 проц., па авечках — на 2.200 тыс., ці на 18,6 проц.

Будаўніцтва новых ферм і павялічэнне іх пагалоўя прад'яўляе яшчэ большыя патрабаванні к другому боку работы — арганізацыйна-гаспадарчаму ўмацаванню як існуючых, так і новаарганізуемых ферм.

Важнейшым паказальнікам арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання ферм служыць зніжэнне ялавасці і захаванне маладняка. Лічбы скарачэння падзяжу я прыводзіў вышэй. **Скарачэнне ялавасці** выражаецца наступнымі лічбамі: у 1932 г. прыплод далі 76 проц. кароў ад сярэднегадавой іх колькасці (без нецеляў); у 1933 г. прыплод далі ўжо 91 проц. кароў і ў 1934 г. — 93 проц.

На свіннях у 1932 г. прыплод далі 58 проц. ад сярэднегадавой колькасці матак; у 1933 г. — 89 проц., а ў 1934 г. — 106 проц. На авечках адпаведна—81 проц., 86 проц. і 91 проц.

Як і ўсякая іншая справа, развіццё і ўмацаванне калгасных таварных ферм **вырашаюць людзі.** Стварэнне буйнай жывёлагадоўчай гаспадаркі ў выглядзе ферм

...сумленна выконваючых свае абавязкі па догляду жывёлы, падрываючых калгасную жывёлагадоўлю;

б) забяспечыць безумоўнае выкананне ўстаноўленага ўрадам палажэння аб замацаванні калгасных жывёлагадоўчых брыгад і загадчыкаў фермамі па іх рабоце на тэрмін не менш 2 год, ні ў якім выпадку не дапускаючы перакідкі і выкарыстання жывёлагадоўчых брыгад, загадчыкаў фермамі, абслугоўваючых фермы, на другіх работах, не звязаных з жывёлагадоўляй;

в) правесці на справе палажэнне аб арганізацыі і аплаце працы на фермах, на аснове строгай здзельшчыны, укаранення соцспаборніцтва і натуральнага прэміравання за добрую работу даярак, скотніц, свінароў, чабаноў;

г) забяспечыць калгасна-таварныя фермы памяшканнямі для жывёлы і неабходным абсталяваннем;

д) поўнасцю забяспечыць стада ферм пасьбішчамі, грубымі, сакавітымі і канцэнтраванымі кармамі;

е) строга выконваць зоатэхнічныя і ветэрынарныя правілы ўтрымання і догляду жывёлы на фермах;

ж) арганізаваць дакладны ўлік жывёлы на фермах і не дапускаць разбазарвання стада ферм, бескантрольнага расходвання прадукцыі і пагалоўя жывёлы ферм;

з) забяспечыць добрасумленныя і акуратныя выкананні фермамі абавязацельстваў па здачы прадукцыі дзяржаве.

...тыя гады ... ашуквалі. На самай справе такой колькасці матак пакрыта не было. Другое, тыя маткі, якія фактычна былі пакрыты і не далі жарабят, звергді з прычыны нядбайных адносін да іх. Вось дзве акалічнасці, якія прывялі к гэтаму страшэннаму разыходжанню ў лічбах.

Рэзкая неадпаведнасць паміж жарабеннем і колькасцю пакрытых матак тлумачыцца ў значнай меры тым, што самая сістэма налічэння працадзён конюхам не стварала зацікаўленасці конюха ў своечасовым пакрыцці маткі і ўдачным жарабенні. У адпаведнасці з рашэннем чэрвеньскага пленума ЦК гэта сістэма змянілася, **працадні конюху налічваюцца ў залежнасці ад жарабення і вырошчвання жарабят.**

Калі асноўная прычына страшэннай колькасці абортаў і наогул надзвычай нізкай нараджальнасці заключаецца толькі ў дрэнным доглядзе і нават у прама такі варварскім абыходжанні з маткай, то тое-ж самае можна сказаць і аб становішчы ўсяго конскага пагалоўя. **Справа толькі ў адносінах да каня:** у дрэнным доглядзе, у дрэнным утрыманні, дрэнным кармленні, у празмернай эксплаатацыі, прытым вельмі часта зусім не для вытворчых мэт.

Практыка раду абласцей і раёнаў паказвае ўсё-ж, што **з канём ужо ўмеюць абыходзіцца па-іншаму і рэзультаты атрымліваюць другія.**

Курская вобласць страціла за мінулы год без малога 15 проц. коней. Але вось і ў гэтай вобласці ёсць калгасы, як напрыклад, «Красный воин», Калпнянскага раёна, у якім за чатыры гады з 66 коней загінуў толькі адзін, 11 коней за гэты час прададзены з прыплоду, з іх тры здадзены ў фонд РСЧА. Усе коні сярэдняй і вышэй сярэдняй упітанасці. План злучной кампаніі выканан цалкам. Тлумачэнне гэтаму вельмі простае: тут канём займаюцца, аб ім клапоцяцца, для коней ёсць добра ацепленыя канюшні, радзільныя памяшканні, кармамі коні забяспечаны цалкам.

Зразумела, скарачэнне конскага пагалоўя не можа адбывацца без дапамогі класавага ворага, але класавы вораг у 1934 г. **можа праяўляць сябе толькі пры той умове, калі ўсе тыя, хто так любіў спасылацца на класавага ворага, проста-на-проста закрываюць вочы і прадастаўляюць класаваму ворагу рабіць тое, што ён хоча:** прыстаўляць к каню сваіх людзей і праз іх расцягваць кармы, пакідаць канюшні без сцен і

ферм вырас на 294 проц. і пагалоўе ў іх — на 244 проц.

Калгасныя таварныя фермы ў сучасны момант уладаюць асноўнай масай племяннога і палепшанага конскага пагалоўя калгасаў. Але канцэнтруючы лепшае конскае пагалоўе, конегадоўчыя фермы **яшчэ дрэнна выкарыстоўваюць свае табуны для мэт пашыранага аднаўлення.**

Конегадоўчыя фермы да гэтага часу **не здолелі арганізаваць утрыманне матак, правільнае іх выкарыстанне на рабоце.** Па няпоўных даных у 1934 г. звергла 3,7 проц. пакрытых у 1933 г. матак, прычым звярганне па ЦЧВ склала 18.9 проц., па Азербайджану — 9,6 проц., па Ленінградскай вобласці — 6,6 проц.

Сярод масы конегадоўчых калгасных таварных ферм ёсць і такія, якія даюць **узор арганізацыі гаспадаркі.**

Комуна «Краснославянская» (Заходняя Сібір), Юргамышскі калгасны конны завод (Чэлябінская вобласць), калгасная таварная ферма імя Першага мая (Курская вобласць), «Борец» (Курскай вобласці) даюць прадукцыю, якая не толькі не ўступае прадукцыі дзяржаўных конных заводаў, але і паспяхова канкуруе з ёю як у адносінах масавага паляпшэння конегадоўлі, так і ў выступленнях на цэнтральных іпадромах Саюза. Але такіх ферм пакуль меншасць, у большасці справа абстаіць дрэнна.

У 1935 г. лік конегадоўчых таварных ферм павінен быць даведзен да 8.519 і пагалоўе ў іх да 478 тыс. галоў.

У мэтах большай канцэнтрацыі работы конегадоўчых таварных ферм, лепшага навукова-тэхнічнага абслугоўвання і кіраўніцтва імі, з 1935 г. арганізуюцца **дзяржаўныя племянныя гадавальнікі.** Усяго намечана арганізаваць пяць дзяржаўных племянных гадавальнікаў.

Ва ўздыме якасці нашай конегадоўлі вялікую ролю адыгрываюць **дзяржаўныя заводскія канюшні.** У сучасны момант у Саюзе іх ёсць 111 з 6.327 жарабцамі-вытворнікамі, сярод якіх сабраны лепшыя ўзоры.

Побач з дзяржаўнымі заводскімі канюшнямі значна выраслі **конныя заводы.** На 1-га студзеня 1930 г. у Совецкім Саюзе было ўсяго толькі 26 конных заводаў з пагалоўем у 7.033; на 1-е студзеня 1935 г. мы маем 100 конных заводаў з пагалоўем у 104.610 галоў.

ПРАЦЯГ НА 3 СТАР.

ЛІКВІДАВАЦЬ БЕСКАРОЎНАСЦЬ, ПАДНЯЦЬ СТАДА ІНДЫВІДУАЛЬНАГА КАРЫСТАННЯ

Не гледзячы на быстры рост соцыялістычнага сектара ў жывёлагадоўлі, у краіне ўсё яшчэ пераважае жывёла калгаснікаў і аднаасобнікаў. У асабістым карыстанні калгаснікаў і аднаасобнікаў налічвалася на 1 ліпеня 1934 года 26,5 млн. галоў буйнай рагатай жывёлы, або 62,4 проц.; 28 млн. галоў авечак і коз, або 54 проц. і 8,1 млн. галоў свіней, або 45,6 проц. У 1934 годзе жывёлагадоўля калгаснікаў значна вырасла. У ліпені 1933 года ў калгаснікаў налічвалася маладняка цялят 4,9 млн., у 1934 годзе—6.1 млн.; парасят да 4-х месяцаў у 1933 годзе—2,2 млн., у 1934 годзе — 3,4 млн. галоў; ягнят і казлянят у 1933 годзе—8,7 млн. галоў, у 1934 годзе—9 млн. галоў.

Тым не менш і зараз колькасць бескароўных калгаснікаў па Саюзу складае паводле даных чэрвеньскага ўліку 40,5 проц., к канцу года лік бескароўных калгаснікаў складзе каля 32 проц.

Чэрвеньскі пленум ЦК ВКП(б) паставіў задачу ліквідаваць бескароўнасць у калгаснікаў на працягу бліжэйшых 2-х год. **Ужо ў прайшоўшым годзе бескароўныя калгаснікі атрымалі сур'ёзную дапамогу ад дзяржавы ў набыцці кароў.**

На працягу канца 1933 г. і 1934 г. шляхам кантрактацыі ў калгаснікаў і шляхам куплі на фермах раздадзена бескароўным калгаснікам каля паўтара мільёна цялят і звыш двух мільёнаў парасят. На працягу 2-й паловы 1934 г. і ў першым квартале 1935 г. павінна быць закантрактавана цёлак для перадачы бескароўным калгаснікам 2 млн. галоў і апрача таго на 1935 год намечан план продажу з соўгасаў і калгасных таварных ферм 470 тыс. цялят, 2.950 тыс. парасят і 700 тыс. ягнят.

Пераважная частка абласцей Саюза, у прыватнасці ўсе вобласці так званай спажываючай паласы, Заходняя і Ўсходняя Сібір, Свярдлоўская вобласць, Татарская АССР і Башкірская АССР маюць поўную магчымасць ужо ў 1935 годзе **поўнасцю ліквідаваць бес-**

VII УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД СОВЕТАЎ

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА УМАЦАВАННЮ І РАЗВІЦЦЮ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ

Даклад народнага камісара земляробства СССР тав. М. А. ЧЭРНОВА

Каб узняць конегадоўлю, ніякіх цудаў не патрабуецца, патрабуецца захаванне толькі самых элементарных правіл догляду каня. Першае — гэта ўтрыманне яго ў чыстаце. Другое — забеспячэнне яго кармамі. Трэцяе і самае галоўнае — правільная падрыхтоўка і подача корму. Чацвертае — рэжым каня на рабоце, асабліва рэжым жаробнай кабылы.

Многа гаварылася аб **конюху**, аб тым, што гэта павінны быць асабліва правераныя людзі, але тым не менш праверкай гэтых людзей, адборам іх не займаюцца. Вельмі неабходна, каб загадчык райза, старшыні РВК і сельсовета самі асабіста пры аб'ездзе калгасаў узялі за правіла — у першую чаргу правяраць стан конскага пагалоўя, правяраць, што адбываецца на канюшні, што адбываецца з канём на рабоце.

АЎЦАГАДОЎЛЯ І КОЗАГАДОЎЛЯ ПАВІННЫ СТАЦЬ ВЫСОКАДАХОДНЫМІ ГАЛІНАМІ

За гады рэарганізацыі сельскай гаспадаркі аўцагадоўля панесла самыя вялікія страты. У 1928 годзе пагалоўе авец складала 146 млн. 698 тыс. Безупынна скарачаючыся, яно дайшло да 55 млн. 223 тыс. у 1933 годзе. На першага ліпеня 1934 года ў параўнанні з першым ліпеня 1933 года ў цэлым па Саюзу пагалоўе авечак і коз вырасла на 3,4 проц.

Слабы рост пагалоўя ў 1934 г. у некаторай ступені тлумачыцца тым, што авечка вараз, можна сказаць, расплачваецца за другія віды жывёлы. Калгаснікі і адзінаасобнікі здаюць па абавязковых пастаўках у першую чаргу авечку. Гэта акалічнасць, здавалася-б, павінна была прымусіць іх узмоцнена займацца авечкай. Аднак, да гэтага часу ў нашых работнікаў авечка не карыстаецца ўвагаю. На авечку ўстанавіўся погляд, што гэта такая жывёла, якая павінна ўсё даваць — і воўну, і кажух, і мяса, і малако на брынзу, але даставаць для сябе павінна ўсё сама. У рэзультаце такога погляду авечка, якая мае патрэбу ў доглядзе і асабліва ў ахове ад усякага роду захворванняў, — бесспрытульна, стада не арганізавана. Сярод авечак пашыраны хваробы, адыход (ад хвароб) маладняка і дарослых — велізарны.

або на 184 проц.; у 1933 г. — да 63 тыс., або на 190 проц. і ў 1934 годзе — да 82 тыс., або на 250 проц. (у адносінах да 1930 года).

Захаванне маладняка ўвосень 1934 г. гаворыць аб тым, што і ў аўцагадоўлі **ўжо ёсць усе прадпасылкі для далейшага быстрага ўздыму.** Калі ў 1928 годзе на 100 дарослых авечак і коз прыходзілася ягнят і казлянят 72,5, то ў 1934 г. іх ужо 79,8 на 100, прычым па асобных абласцях гэта розніца яшчэ больш кідаецца ў вочы: па Кіргізіі — 39,6 у 1928 годзе, а ў 1934 г. — 67,4, па Украіне ў 1928 г. — 68,3, а ў 1934 г. — 72,4.

Яшчэ больш значны рост удзельнай вагі маладняка ў стадзе калгасных аўцагадоўчых таварных ферм. дзе больш значны прыплод і агульнага пагалоўя авечак. У асноўным наша авечае стада складаецца з беспародных грубашэрсных авечак. Па даных уліку племяннной жывёлы, на 61 млн. галоў налічваецца ўсяго каля 6 млн. чыстапародных племянных і метысных авечак. Шырокае распаўсюджванне павінна атрымаць метызацыя, тым больш, што нядаўна яшчэ пачаўшае прымяняцца штучнае апладненне ўжо ўвайшло ў сялянскі абіход і дае вельмі доб-

ПЛЕМЯННАЯ СПРАВА—АСНОВА ЯКАСНАГА ЎЗДЫМУ ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ

Жывёлагадоўля Советскага Саюза ў якасных адносінах знаходзіцца яшчэ на вельмі нізкім узроўні. Удоі кароў складаюць у сярэднім каля 1 тыс. літраў у год, у той час, як племянныя каровы даюць да 3,5 тыс. літраў, а асобныя рэкардысткі — да 6-7 і 10 тыс. літраў.

Настрыг воўны грубашэрсных авечак, якія ў нас пераважаюць, складае 1,5—1,8 кгр., тады як мерынос дае 5—6 кгр. Жывая вага буйнай рагатай жывёлы ў нас складае, прыкладна, 240—300 кгр., у той час як пародзістая жывёла дае да 500—600 і нават да 900 кгр.

Адсюль відаць, якое аграмаднае значэнне для павышэння прадукцыйнасці стада мае племянная справа. Калі раней пытанне аб якасным уздыме жывёлагадоўлі ўпіралася ў дробна-раздробленую сялянскую гаспадарку, то цяпер, у сувязі з арганізацыяй соўгасаў і аграмадным ростам калгасных таварных ферм, створаны ўсе ўмовы для якаснага ўздыму і паляпшэння нашай жывёлагадоўлі.

Правільная арганізацыя племяннной справы патрабуе перш за ўсё ведання наяўных рэсурсаў пароднай і палепшанай жывёлы. Гэтымі ведамі вы не ўладалі. Адсутнасць аж да 1934 г. пароднага планавання прыводзіла да стыхійнасці і часта **няправільнага размяшчэння асобных парод жывёлы па тэрыторыі Саюза.** У 1934 г. такі план устаноўлен. Тым самым падведзена цвёрдая база пад арганізацыю племяннной работы.

Адным з важнейшых арганізацыйных мерапрыемстваў па развіццю племяннной справы з'яўляюцца **дзяржаўныя племянныя гадавальнікі.** Чэрвеньскі пленум ЦК паставіў перад земорганамі і мясцовымі совецкімі і партыйнымі арганізацыямі **задачу ператварыць раёны дзяржплемгадавальнікаў у раёны ўзорнай жывёлагадоўлі.** Гэту задачу мы павінны выканаць ужо ў 1935 г.

Сур'ёзным участкам племяннной работы з'яўляюцца **племянныя калгасныя фермы.** Пачатак арганізацыі племянных калгасных ферм адносіцца к 1932 г. З таго часу арганізавана звыш 3 тыс. ферм з агульным пагалоўем буйнай рагатай жывёлы ў 195 тыс., авец— 196 тыс. і свінаматак—26 тыс. Дзяржаўным планам прадугледжваецца давесці ў 1935 г. колькасць племянных ферм па буйнай рагатай жывёле да 3.140 з пагалоўем жывёлы 323 тыс. (рост на 66 проц.), колькасць аўцагадоўчых племянных ферм да 724 з пагалоўем 313 тыс. (рост на 60 проц.), колькасць свінагадоўчых племянных ферм да 2.566 з пагалоўем 157 тыс. (рост на 80 проц.).

Важнейшай практычнай задачай з'яўляецца ў найкарацейшы тэрмін замяніць беспародную жывёлу ў племянных калгасных фермах чыстапароднай і метыснай жывёлай.

Другім вагаром у разгортванні племяннной справы з'яўляюцца **племянныя соўгасы.** Паводле рашэння чэрвеньскага пленума ЦК Наркамзему перадана з Наркомсоўгасаў 76 племсоўгасаў.

Такавы нашы племянныя рэсурсы. Як-жа распарадзіцца гэтымі рэсурсамі для таго, каб атрымаць найбольшы эфект і ў найкарацейшы тэрмін?

Асноўным сродкам тут з'яўляецца метызацыя беспароднай жывёлы племяннымі вытворнікамі. Іменна метызацыя беспароднай жывёлы дае найбольш сур'ёзны эфект у падняцці прадукцыйнасці беспароднай жывёлы.

Калі беспародная грубашэрсная авечка дае ў год паўтара кілограма шэрсці, то метыс грубашэрснай авечкі з гамбулье ўжо ў першай генерацыі дае два з паловай кілограмы шэрсці пры жывой вазе 45-50 кілограм. Метыс з беспароднай авечкі з пароднай «Прэкос» дае 2 кгр. шэрсці і 50-60 кгр. жывой вагі.

На 1935 год Наркамземам Саюза намечана метызацыя 6 млн. авечак, 5 млн. кароў і паўтара мільёны свіней.

Найбольш эфектыўным метадам скарыстання племянных вытворнікаў і паскарэння метызацыі жывёлы з'яўляецца **штучнае апладненне.** Гэты метад быў вынайшаn нашымі маладымі вучонымі—жывёлаводамі толькі 3—4 гады таму назад і атрымаў ужо поўнае апраўданне на практыцы. Таму мы можам смела прымяняць штучнае апладненне ў самых шырокіх размерах.

У 1934 годзе было штучна апладнёна кароў 32 тыс., авечак 928 тыс. галоў.

Паводле даных страхавой статыстыкі, ад незаразных хвароб штогод гіне ў 4,5 раз больш жывёлы, чым ад заразных хвароб.

Зусім відавочна, што гэта з'яўляецца вынікам **недастатковага зоатэхнічнага абслугоўвання, нядбайных адносін да ўтрымання і догляду жывёлы з боку ўтрымальнікаў жывёлы і злачыннага ігнаравання асобамі, якія абслугоўваюць жывёлу самых элементарных ветэрынарных і зоатэхнічных патрабаванняў.**

Вось чаму, адной з важнейшых умоў уздыму жывёлагадоўлі з'яўляецца **ўстанаўленне строгіх, абавязковых для выканання ўсімі трымальнікамі жывёлы ветэрынарных і зоатэхнічных правіл.**

Нарэшце, неабходна самая шырокая **папулярызацыя сярод насельніцтва ветэрынарных і зоатэхнічных ведаў і дасягненняў навукі** па пытаннях догляду, утрымання і кармлення жывёлы і аховы жывёлы ад розных захворванняў.

КАРМОВАЯ БАЗА—АСНОВА ЖЫВЁЛАГАДОЎЛІ

Аснова ўздыму жывёлагадоўлі— кармы. З гэтага боку справа ў нас пакуль абстаіць дрэнна.

Асноўнае месца ў кармовых рэ-

па паляпшэнню лугоў і пасбішч забяспечвае нам павышэнне збору сена і траў на 25—30 проц. Апрача гэтага неабходна **дабіцца ў 1935 г. карэннага паляпшэння ар-**

Сіласаванне мы пачалі з 1930 года, прычым ужо ў 1931 г. было закладзена сіласу па Саюзу 10.5 млн. тон, ў 1934 г.—11 млн. тон. На 1935 год намечана залажыць 13.9 млн. тон сіласу.

СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧУЮ НАВУКУ НАБЛІЗІЦЬ ДА ЖЫЦЦЯ

Як і ўсякая галіна нашай народнай гаспадаркі, жывёлагадоўля можа развівацца толькі скарыстоўваючы ва ўсю шырыню навуковыя даныя.

З дасягненняў навукі ў галіне жывёлагадоўлі можна адзначыць наступныя. Уведзен метад штучнага апладнення. За апошнія 2 гады вынайдзен метад вызначэння цяжарнасці, які дазваляе нам вызначыць жаробнасць кабылы, пачынаючы з 42 дня, а ў радзе выпадкаў з 30, пароснасць свіней— з 14 дня, а часамі і з 7 дня парослнасці.

Немалыя дасягненні ёсць па пытаннях кармлення і адкорму з прымяненнем рознага роду вітамінаў. За апошнія 3 гады ўведзена ў практыку і асвоена сіласаванне кармоў, да гэтага ў нас, у СССР, зусім невядомае.

Аднак, усё гэта зусім мізэрна як у параўнанні з тымі сродкамі, якія ўкладзены дзяржавай у навукова-даследчую работу, так і, галоўным чынам, з тымі патрабаваннямі,

ца штабам для мясцовых (абласных і краявых) органаў у справе ўзняцця навукі па жывёлагадоўлі.

Таварышы! Нашы ворагі нямала пісалі і крычалі з повату таго, што ў гэтай галіне нам не ўдасца дабіцца пералому, але мы бачым, што пералом ужо наступіў. Аднак, таварышы, было-б найвялікшай памылкай колькі-небудзь супакойвацца на гэтым пераломе. Зараз патрэбна выключна напружаная работа, каб забяспечыць выкананне дзяржаўнага плана па жывёлагадоўлі на 1935 г., выканаць план вырошчвання маладняка.

Зараз уся справа ў рабоце, уся справа ў доглядзе жывёлы. Можна сказаць без малейшага пераўвелічэння, што лёс усёй жывёлы, у першую чаргу **маладняка,** вырашае **догляд,** г. зн. пастаянны **нагляд за жывёлай, утрыманне яе ў чыстым і спраўным памяшканні, дасканалы догляд жывёлы ў сэнсе яе чыстаты, добрага корму і асабліва падрыхтоўкі корму, своечасовага правільнага кармлення і паення.**

Тав. **Сталін** яшчэ на XVII з'ез-

[illegible] маладняка і дарослых — велізарны.

Тым часам, варта калі-небудзь сур'ёзна заняцца авечкай, і эфект будзе атрыман велізарны.

Прывяду прыклад па Маздокскаму раёну, Паўночнага Каўказа. У той час, калі ўсюды на тым-жа Паўночным Каўказе пагалоўе быстра скарачалася, там яно расло. У 1931 г. пагалоўе авечак, якое налічвала ў 1930 г. 33 тыс., паднялася да 56 тысяч, г. зн. на 70 проц.; у 1932 г. — да 61 тыс., нае апладненне ўжо ўвайшло ў сялянскі абіход і дае вельмі добрыя рэзультаты, асабліва па калгасных таварных фермах, дзе выхад ягнят на 100 матак усяго на 2-3 проц. ніжэй рэзультатаў, атрымліваемых пры злучцы.

З 1931 года зноў уступіла ў паласу ўздыму козагадоўля, якая скарацілася з 12.980 тыс. у 1928 годзе да 3.648 тыс. у 1932 годзе. Пагалоўе коз на 1 ліпеня 1934 года ўзрасло да 5.076 тыс. галоў.

Асноўнае месца ў кармовых рэсурсах у нас займаюць грубыя кармы.

Найбольш слабае месца ў кармленні нашай жывёлы—гэта **недахват бялкоў.**

Совецкі Саюз мае велізарныя кармовыя і пасбішчныя ўгоддзі, а таксама і сенакосныя ўгоддзі. Гэтых угоддзяў 335 млн. га, з іх сенакосных 53 млн. га і пасбішчных 282 млн. га. Гэтыя лугі і пасбішчы большай часткай прадстаўляюць закінутыя землі, вельмі запушчаны, не даюць колькі-небудзь значных ураджаяў траў. Выгодныя сенакосныя і пасбішчныя ўгоддзі за апошнія гады вельмі скараціліся з прычыны распашкі. У рэзультаце валавы збор сена па ўсяму Саюзу з 510 млн. цэнт. у 1931 г. знізіўся да 409 млн. цэнтнераў у 1934 г. Таму перад намі стаяць дзве задачы: **расшырыць плошчу сенакашэння ў 1935 годзе,** а галоўнае—дабіцца больш высокіх ураджаяў.

Па дзяржаўнаму плану плошча сенакашэння з натуральных сенажацей па Саюзу павінна расшырыцца з 40,9 млн. га ў 1934 г. да 42,9 млн. га (па калгасна-сялянскаму сектару) у 1935 годзе.

Адной з асноўных прычын, якія затрымліваюць выкананне работы па паляпшэнню лугоў і пасбішч, з'яўляецца недахват меліярацыйнага і лугаапрацоўчага інвентару і машын. На 1935 год намечан значны рост вырабу гэтага роду машын.

Ажыццяўленне намечаных работ

Апрача гэтага неабходна **дабіцца ў 1935 г. карэннага паляпшэння арганізацыі** сенаўборкі. Гутарка ідзе аб устанаўленні больш ранніх тэрмінаў сенаўборкі і яе паскарэнні.

Калі з сенакашэннем у нас не зусім добра, то яшчэ горш абстаіць справа з **пасбішчамі.**

Калі гэта становішча было да некаторай ступені і цярпіма раней, то зараз, у сувязі з распашкай жніўя, увядзеннем ранніх папараў, становішча гэта становіцца зусім нецярпімым.

Побач з расшырэннем плана сенаўборкі, з паляпшэннем лугоў і пасбішч—вялікае значэнне набывае **палявое кормаздабыванне.** За апошнія гады пасевы кармовых культур скараціліся, дайшоўшы да 4,6 проц. палявога кліна ў 1934 г. супроць 5,3 проц. у 1931 г.

Агульная плошча пад кармовымі культурамі ў палявым кліне з 7,2 млн. га ў 1931 г. упала да 5,4 млн. га ў 1934 г. Скарачэнне кармовых культур адбылося, галоўным чынам, за кошт скарачэння пасеваў траў, у асаблівасці, шматгадовых.

На 1935 год пасеў шматгадовых траў па калгасна-сялянскаму сектару ўстаноўлен у колькасці 2 млн. 384 тыс. га супроць 898.200 га ў 1934 годзе, пасеў аднагадовых траў—у размеры 3 млн. 773 тыс. га супроць 2 млн. 281.900 га у 1934 годзе. Такім чынам, у 1935 годзе мы робім буйны крок наперад па шляху разгортвання палявога кормаздабывання, травасеяння, пасеву караняплодаў і сіласавання.

млн. тон, у 1934 г.—11 млн. тон. На 1935 год намечана залажыць 13,9 млн. тон сіласу.

Каб забяспечыць намечаны план травасеяння і далей развіваць гэту справу, неабходна звярнуць сур'ёзнейшую ўвагу на астаўленне насеннікаў траў. Справа гэта за апошнія гады ў нас прыйшла ў поўны заняпад, нават у старых раёнах па пасеву канюшыны—раёны Кірава, Кунгура і інш.

Канюшына для нас зараз з'яўляецца не менш важнай культурай, чым пшаніца. Таму ўвага к развіццю канюшыннага насення павінна быць такой-жа, якую калгасы і совецкія органы аддаюць пшаніцы.

Для ўзняцця ўраджайнасці насеннікаў траў неабходна шырока выкарыстаць **мясцовыя ўгнаенні.**

Наша прамысловасць павінна пашырыць вытворчасць кормаапрацоўваючых машын і машын па паляпшэнню лугоў і пасбішчаў, напр., кормазапарнікі, бульбамялкі, карчавальныя машыны, кустарэзы, куп'ерэзы, дыскавыя бораны і т. д. План па вырабу гэтых машын, устаноўлены на 1935 год, павінен быць безумоўна выканан.

Вытворчасць кармоў нельга ўзняць на належную вышыню да тых пор, пакуль яна будзе другараднай справай для калгасаў, сельсоветаў, райза, райкомаў і РВК. Неабходна, каб у барацьбу за план кормаздабывання **ўключыліся ўсе совецкія арганізацыі,** каб органы Наркамзема лічылі яе сваёй **першачарговай** работай.

даследчую работу, так і, галоўным чынам, з тымі патрабаваннямі, якія ставіць нам жыццё. У прыватнасці, навукова-даследчая работа ў галіне развядзення жывёлы, паляпшэння пароды, селекцыі і інш. вельмі мала кранулася з месца.

Вельмі важнае пытанне—аб **паскарэнні развядзення** жывёлы, у прыватнасці, авечак. Паводле ўстанавіўшайся практыкі, у нас авечка ідзе ў злучку адзін раз у год і дае адзін раз у год прыплод. Чанаўская-ж авечка дае 3 акоты ў 2 гады.

У радзе раёнаў, у прыватнасці, на Сярэдняй Волзе, праведзены масавыя вопыты па атрыманню ад авечак 3 акотаў у 2 гады; але тое, чаго самі калгаснікі дабіваюцца ў сябе практычна, наша навука не падхапляе і не робіць ніякіх абагульняючых вывадаў.

Яшчэ горш абстаіць пытанне з **ветэрынарнай навукай.** Надзвычайнай важнасці праблемы, як барацьба з інфекцыйнай анеміяй, менінгітам, хваробамі маладняка, з бруцэлезам—да гэтага часу ветэрынарнай навукай не вырашаны.

Наступнае пытанне—**аб механізацыі** жывёлагадоўчай галіны. Мы ўжо зараз маем вялікую колькасць калгасаў, якія маюць усе віды ферм і прытым з буйным пагалоўем. Далейшае развіццё гэтых ферм упіраецца ў недахват рабочай сілы. Жывёлагадоўчая галіна сельскай гаспадаркі амаль зусім не механізавана, і жывёлагадоўчая навука тут дае вельмі мала.

Соўнарком Саюза ў пастанове ад 16 ліпеня 1934 г. падверг спецыяльнаму абгаварэнню работу Акадэміі сельгаснавук імя Леніна і зрабіў рашаючы арганізацыйны вывад, які зводзіцца к таму, каб навуку наблізіць да жыцця. З гэтай мэтай **у складзе Акадэміі с.-г. навук імя Леніна пакінута толькі абмежаваная колькасць навукова-даследчых інстытутаў,** а ў кожнай вобласці, краі і рэспубліцы павінны быць створаны **жывёлагадоўчыя і ветэрынарныя вопытныя станцыі.** Гэтыя станцыі ў сваёй рабоце павінны шырока выкарыстаць вопыты калгаснікаў і з'явіц-

правільнага кармлення і пасення.

Тав. **Сталін** яшчэ на XVII з'ездзе партыі даваў ацэнку работы зямельных органаў. Я павінен сказаць, што калі ў стане жывёлагадоўлі з XVII з'езда адбыўся значны пералом, то ў рабоце зямельных органаў такога пералому яшчэ няма.

Гэта адносіцца да ўсіх звенняў Наркамзэмаўскай сістэмы, але асабліва гэта адносіцца да **раённага звяна.**

У работу па жывёлагадоўлі **зараз** унесена прынцыпова новае — **гадавы дзяржаўны план,** які несумяшчальны з той расхлябанасцю, з тым самацёкам, які пануе яшчэ ў рабоце нашых зямельных органаў. Для выканання плана патрэбна перш за ўсё **цвёрдая дысцыпліна.** Між тым, самым хворым месцам у рабоце нашых органаў, і райза ў першую чаргу, з'яўляецца **адсутнасць гэтай дысцыпліны** я сказаў-бы **распушчанасць,** нежаданне лічыцца з заданнямі, асабліва з выкананнем іх у тэрмін.

Работа райза павінна быць значна палепшана і, зразумела, што галоўны клопат аб гэтым павінен легчы на райвыканкомы, якія часта забываюць, што райза гэта першай справай іх орган. Але нават пры значным паляпшэнні работы нашых органаў адным толькі гэтым органам з задачамі, якія стаяць у галіне жывёлагадоўлі, не саўладаць. Аб гэтым тав. Сталін гаварыў яшчэ на XVII з'ездзе партыі. Ён сказаў, што справа жывёлагадоўлі павінна стаць справай усіх нашых работнікаў. І тут найвялікшую ролю адыгрывае прыцягненне шырокай грамадскасці, шырокіх мас калгаснікаў, моладзі, жаночых арганізацый.

Створаны ўсе ўмовы для вырашэння жывёлагадоўчай праблемы ў найкарацейшы тэрмін.

Пад кіраўніцтвам нашага вялікага правадыра тав. Сталіна партыя, советы, соўгасы, калгасы і калгаснікі так рушаць уперад справу жывёлагадоўлі, што заданні другой пяцігодкі будуць не толькі выкананы, але і **перавыкананы (Апладысменты).**

ПТУШКА І ТРУС ХУТКА ПАПАЎНЯЮЦЬ МЯСНЫЯ РЭСУРСЫ, ЗАХОЎВАЮЦЬ РАСХОД БУЙНАЙ ЖЫВЁЛЫ

Чэрвеньскі пленум ЦК ВКП(б) звярнуў асаблівую ўвагу ўсіх партыйных і совецкіх арганізацый на неабходнасць усямернай садзейнасці развіццю птушкагадоўлі ў калгаснікаў і аднаасобнікаў. Птушкагадоўля і трусагадоўля граюць ужо зараз аграмадную ролю ў папаўненні мясных рэсурсаў, а таксама ў атрыманні прадукцыі — яек ад птушкі і скур — ад трусоў.

К канцу 2-й пяцігодкі намечан план давядзення пагалоўя птушкі да 300 млн. галоў і трусоў-матак да 17 млн галоў.

Якое значэнне ўжо зараз маюць птушкагадоўля і трусагадоўля ў папаўненні нашых **мясных рэсурсаў,** паказваюць наступныя даныя: па РСФСР у 1933 годзе ў мясапастаўкі было здана птушынага мяса 50 тыс. цэнтнераў, а ў 1934 годзе ўжо 137 тыс. цэнтнераў; трусоў у 1933 годзе было здана 16.500 цэнтнераў, у 1934 годзе — 34.400 цэнтнераў.

Асобы ўпор неабходна зрабіць на развіццё **птушкагадоўлі ў калгаснікаў і аднаасобнікаў.** Для гэтага неабходна скарыстаць, у прыватнасці, існуючыя птушкасоўгасы і птушкафермы, як крыніцы для продажу калгаснікам племяннога маладняка, а таксама шырока разгарнуць работу інкубатарных станцый для развядзення куранят і забеспячэння імі калгаснікаў. Неабходна шырэй скарыстаць існуючыя птушкасоўгасы і калгасныя таварныя фермы ў якасці базы для развіцця племяннай птушкагадоўлі.

Зараз мы маем каля 10 тыс. **калгасных таварных ферм з пагалоўем** птушкі ў 3.800 тыс. галоў; у 1935 годзе па плану пагалоўе птушкі на фермах павінна быць даведзена да 5.800 тыс. галоў.

У паасобных раёнах птушкагадоўчыя фермы і соўгасы ўжо ў значнай меры насычаны племяннай птушкай. Напрыклад, у Азова-Чорнаморскім краі колькасць племяннай птушкі ў соўгасах складае да 50 проц. усяго наяўнага пагалоўя. З птушкаферм ужо ў 1934 годзе прадана калгаснікам звыш 1 млн. галоў племяннога маладняка. У далейшым гэта работа павінна быць усямерна расшырана.

Птушкасоўгасы таксама прадстаўляюць значную крыніцу для распаўсюджання племяннай птушкі сярод калгаснікаў. Па СССР налічваецца 93 птушкасоўгасы з маточным пагалоўем 935 тыс. галоў, з якіх па РСФСР чыстапароднай птушкі 56 проц. (пароды Леггорн і Род-Айланд), метыснай 33 проц. і беспароднай толькі 11 проц.

Птушкагадоўчыя соўгасы па РСФСР перадалі калгасам у 1934 годзе паўмільёна племяннай птушкі і звыш 3 млн. племянных яек. У 1935 годзе ўсе птушкасоўгасы перададуць калгасам і калгаснікам 2 млн. племянных куранят і 7 млн. племянных яек.

Задачай 1935 года з'яўляецца— так паставіць работу па птушцы, каб кожны калгаснік меў не менш 10-15 нясушак у Паўднёвых раёнах Саюза і не менш 8-10 нясушак — у цэнтральнай і паўночнай паласе Саюза.

Задачай птушкаферм і птушкасоўгасаў з'яўляецца — у найкарацейшы тэрмін **замяніць беспародную птушку ў калгаснікаў і аднаасобнікаў племяннай птушкай.**

У КОЖНЫМ РАЁНЕ ЎСТАНАВІЦЬ АБАВЯЗКОВЫЯ ВЕТЭРЫНАРНЫЯ І ЗОАТЭХНІЧНЫЯ ПРАВІЛЫ

У сістэме мерапрыемстваў па ўздыму жывёлагадоўлі важнейшае значэнне мае арганізацыя ветэрынарнага і зоатэхнічнага абслугоўвання. Між тым наўрад ці ў якой-небудзь галіне сельскай гаспадаркі адчуваецца такі востры недахват кваліфікаваных кадраў, як у жывёлагадоўлі.

У дарэвалюцыйнай Расіі на ўсю краіну мелася ўсяго 4 ветэрынарныя інстытуты, якія выпускалі ў год па некалькі дзесяткаў ветэрынарных дактароў. Падрыхтоўка зоатэхнічных і ветэрынарных кадраў шырока разгарнулася толькі пры совецкай уладзе.

За гэтыя гады (з 1928 па 1934 год) выпушчана каля 3.200 ветэрынарных дактароў і 1.800 зоатэхнікаў вышэйшай кваліфікацыі. За адзін толькі 1934 год выпушчана 636 ветдактароў і 903 зоатэхнікаў вышэйшай кваліфікацыі.

Апрача таго аграмадны размах прыняла падрыхтоўка жывёлагадоўчых кадраў масавай кваліфікацыі з асяроддзя саміх калгаснікаў.

Тым не менш, наяўныя зоатэхнічныя і ветэрынарныя кадры вельмі недастатковы. Нават у 1934 г. на аднаго ветдоктара прыходзіцца 40 тыс. галоў і сярэдні радыус абслугоўвання адным ветэрынарным участкам складае 37 клм. (супроць, праўда, 51 клм. у 1931 г.) пры поўнай амаль, да рэчы кажучы, адсутнасці ў распараджэнні ветдактароў перавозачных сродкаў.

Але справа не толькі ў недахваце ветэрынарных і зоатэхнічных кадраў. **Асноўная бяда заключаецца ў надзвычай нізкай кваліфікацыі наяўных кадраў.**

Апрача таго **ветэрынарная і зоатэхнічная сетка вельмі слаба абсталявана,** адчувае востры недахват у самых неабходных ветэрынарных і зоатэхнічных інструментах, прыборах, матэрыялах і медыкаментах.

Дзяржаўным планам развіцця жывёлагадоўлі дана заданне **давесці** ў 1935 г. колькасць зоатэхнічных участкаў да 8 тыс., колькасць ветэрынарна - доктарскіх участкаў да 5.600, колькасць ветэрынарна-фельчарскіх пунктаў да 8 тыс.

АБ МЕРАПРЫЕМСТВАХ ПА УМАЦАВАННЮ І РАЗВІЦЦЮ ЖЫВЕЛАГАДОЎЛІ

Даклад народнага камісара зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў СССР тав. М. І. Калмановіча*)

Таварышы, на аснове ўказанняў тав. Сталіна на 17-м з'ездзе нашай партыі, чэрвеньскі пленум Цэнтральнага Камітэта даў разгорнутую праграму развіцця і ўздыму жывёлагадоўлі. Чэрвеньскі пленум ЦК з усёй чоткасцю вызначыў ролю жывёлагадоўчых соўгасаў у гэтай справе. Пленум указаў, што «ў адносінах жывёлагадоўчых соўгасаў галоўнай задачай з'яўляецца паляпшэнне пароды жывёлы і павышэнне яе прадукцыйнасці з паступовым ператварэннем соўгасаў у сапраўды ўзорныя гаспадаркі палепшанай племяннай жывёлы. Жывёлагадоўчыя соўгасы павінны з года ў год павялічваць водпуск (продаж) калгасным фермам дарослай жывёлы і маладняка і тым самым стаць важнейшай крыніцай дзяржаўнай дапамогі калгасам у справе развіцця калгасных таварных ферм».

Гэта азначае, што соўгасы павінны ўпарта працаваць над выраш-энием наступных трох асноўных задач:

1) Максімальнае павелічэнне і паляпшэнне таварнай прадукцыі;

2) Павелічэнне з года ў год продажу жывёлы калгасным таварным фермам і калгаснікам;

3) Ператварэнне соўгасаў у сапраўды вялікія, узорныя і рэнтабельныя гаспадаркі.

Чэрвеньскі пленум ЦК не толькі намеціў праграму ўздыму жывёлагадоўлі, але даў таксама ключ к выкананню гэтай праграмы — дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі, які павінен служыць важнейшым рычагом мабілізацыі ўсіх партыйных і савецкіх арганізацый, усіх работнікаў соўгасаў на вырашэнне жывёлагадоўчай праблемы.

Соўгасы, створаныя па ініцыятыве правадыра—тав. Сталіна, вырашчаныя ў агні барацьбы з класавым ворагам, з яго агентурай — апартуністамі ўсіх масцей, сталі, побач з калгаснымі таварнымі фермамі, асноўнай базай уздыму жывёлагадоўлі, паляпшэння якасці жывёлы і росту таварнай прадукцыі.

Вось даныя, якія паказваюць агромадны размах будаўніцтва і ўзрос-шую ўдзельную вагу жывёлагадоўчых соўгасаў у соцыялістычнай жывёлагадоўлі краіны.

Колькасць жывёлагадоўчых соўгасаў сістэмы Наркомсоўгасаў за час ад VI да VII з'езда советаў павялічылася амаль у тры разы—з 657 да 1818. Стада буйнай рагатай жывёлы ў соўгасах за гэты час павялічылася на 75 проц., пагалоўе авечак вырасла на 50 проц., у чатыры разы павялічылася колькасць свіней. Пры гэтым важна падкрэсліць, што ныя ў нашых уласных гаспадарках, якія даюць рэкордныя ўдоі, апаросы і настрыгі воўны.

Пяройдзем да агульных даных па павелічэнню прадукцыйнасці жывёлы. І тут мы можам адзначыць некаторыя станоўчыя рэзультаты.

Возьмем даныя па ўдою: па трэстах Паўночнага края, Ленінградскай вобласці, Маскоўскай вобласці, Заходняй вобласці, Горкаўскага края, Свярдлоўскай вобласці, Татарыі, ЦЧВ і Украіны сярэдні гадавы ўдой на кожную карову стада дасягнуў у 1934 годзе 1210 літраў супроць 1033 у 1933 годзе; па трэстах Заходняй Сібіры—1056 супроць 914 у 1933 годзе і, нарэшце, па Казакстану (дзе яшчэ захаваўся падсосны метад выхавання) удой раўен 653 літрам супроць 561 літра ў 1933 годзе.

Дасягнутыя ў 1934 годзе сярэднія гадавыя ўдоі хоць і з'яўляюцца заметным крокам наперад у параўнанні з выключна нізкім удоем першага перыяда арганізацыі жывёлагадоўчых соўгасаў і нават у параўнанні з мінулым годам, усё-ж не могуць нас ні ў якой меры задаволіць.

Нашы соўгасы маюць шырокія магчымасці вельмі значна павысіць удой. Гэта паказвае работа перадавых соўгасаў:

Соўгас імя Леніна, Варонежскай вобласці (дырэктар тав. Пілягін)—гадавы ўдой па ўсяму соўгасу звыш 2-х тысяч літраў.

«Ульянаўка»—Украіна (дырэктар тав. Піліпенка)—1806 літраў.

Чэрапанаўскі соўгас, Заходне - Сібірскага трэста (дырэктар Вшывцэў)—1800 літраў і т. д.

Я мог бы назваць даволі многа такіх соўгасаў. Гэтыя лепшыя соўгасы зусім не знаходзяцца ў асабліва спрыяючых умовах, адрозніваючых ад іншых соўгасаў. Іх паказальнікі палкам дасягальны і для ўсёй соўгаснай сістэмы. Умелае кіраўніцтва таварышоў Пілягіна, Піліпенка, Вшыўцэва, клапатлівае вырошчванне кадраў, стварэнне добрай кармовай базы і беражлівы догляд жывёлы — вось што вызначыла поспехі гэтых перадавых соўгасаў.

Важнейшым вынікам па лініі колькасных і якасных паказальнікаў работы нашых жывёлагадоўчых соўгасаў з'яўляецца здача таварнай прадукцыі дзяржаве і дапамога развіццю і ўмацаванню таварных ферм. Пачынаючы з 1931 года, соўгасы бесперапынна павялічваюць колькасць прадукцыі, здаваемай дзяржаве. Соўгасы здалі прадукцыі:

у тысячах пудоў:

яшчэ вяліка цякучасць кадраў; няма належнага росту прадукцыйнасці працы.

Няма цвёрдых арганізацыйна-гаспадарчых планаў упарадкавання кожнага соўгаса, не ўпарадкавана фінансавая гаспадарка. Высокі сабекошт прадукцыі.

Соўгасы абавязаны ў бліжэйшым часе скараціць да мінімума яла-васць, адыход маладняка і падзеж жывёлы, разглядаючы гэту задачу, як асноўную ўмову для выканання жывёлагадоўчымі соўгасамі планавых заданняў па здачы таварнай прадукцыі і па продажу жывёлы калгасам і калгаснікам.

Уся ўвага работнікаў соўгасаў павінна быць сканцэнтравана на максімальна беражлівым доглядзе маладняка, рацыянальным кармленні, утрыманні і заагігіене.

Неабходна барацьба за поўнае зжыццё масавых захворванняў і эпізаотый у соўгасах.

Мы павінны дабіцца ў бліжэйшым часе поўнай метызацыі ўсёй беспароднай жывёлы, сістэматычнай работы з выдзеленымі групамі палепшанай жывёлы ў соўгасах, а таксама ўзняць на высокую ступень работу нашых племянных гаспадарак.

Але мала дасягнуць добрых рэзультатаў у справе вырошчвання стада, метызацыі жывёлы, у справе вырошчвання добрых метысаў-авечак, свіней і буйнай рагатай жывёлы. Усе гэтыя рэзультаты могуць аказацца пад пагрозай, калі ў соўгасах не будзе падведзен цвёрды фундамент — уласная кармовая база.

Нямала знойдзецца і зараз такіх кіраўнікоў у соўгасах, якія разважаюць, прыкладна, так: «Была-б жывёла, а кармы дзяржава дасць». Гэты абсалютна няправільны і антыдзяржаўны пункт гледжання павінен быць з'ездам советаў асуджан, і ўсе работнікі соўгасаў павінны быць заклікаyы да найвялікшага напружання сіл для стварэння грамадскай кармовай базы.

Ці ёсць для гэтага магчымасці?

Бясспрэчна, ёсць. І сапраўды, што патрэбна для стварэння ўласнай кармовай базы?

Соўгасы маюць велізарныя плошчы пасьбішч і сенажацей. Трэба толькі ўтрымліваць іх у поўным парадку і паляпшаць шляхам правядзення часта самых простых мерапрыемстваў.

Для таго каб атрымаць у ра-шчына знаходзіла ў соўгасах нязначнае прыстасаванне, і самыя разлікі адзначаліся такой дробнасцю і складанасцю, што рабочы соўгаса не ў стане быў сказаць, колькі-ж ён зарабіў за той ці іншы праме-жак часу.

Тав. Калмановіч гаворыць аб арганізацыі працы і ўкараненні здзельшчыны.

Не гледзячы на значны лік спецыялістаў, штогод выпускаемых нашымі ВНУ і тэхнікумамі, соўгасы ўсё яшчэ адчуваюць у іх вялікую патрэбу. План падрыхтоўкі кадраў масавай кваліфікацыі і спецыялістаў вышэйшай і сярэдняй кваліфікацыі на 1935 год складзен з такім разлікам, каб стварыць у гэтых адносінах заметны зрух. Па асноўных вядучых прафесіях на розных курсах і ў школах будзе падрыхтавана звыш 25 тыс. чалавек, а калі ўлічыць усю колькасць работнікаў па асноўных прафесіях, якія пройдуць падрыхтоўку і перападрыхтоўку з адрывам і без адрыву ад вытворчасці, то атрымаем саліднуюлічбу ў 70 тыс. чалавек.

15 ВНУ і 71 тэхнікум сістэмы Наркомсоўгасаў будуць рыхтаваць у 1935 годзе 11.500 спецыялістаў вышэйшай кваліфікацыі і звыш 18 тысяч спецыялістаў сярэдняй кваліфікацыі.

Але справа не толькі ў тым, каб падрыхтаваць недастаючыя кадры, але і ў тым, каб здолець замацаваць гэтыя кадры ў соўгасах уважлівымі да іх адносінамі і стварыць ім умовы для далейшага пашырэння сваіх ведаў і павышэння кваліфікацыі.

Усё гэта павінна забяспечыць значнае падняцце ў 1935 годзе прадукцыйнасці працы, якая пакуль стаіць на нездавальняючым узроўні.

У 1935 годзе жывёлагадоўчыя соўгасы па плану павінны падняць прадукцыйнасць працы на 21,2 проц. супроць 1934 года.

Соўгасы павінны выканаць гэта заданне поўнасцю.

Тав. Калмановіч спыняецца на пытаннях ліквідацыі арганізацыйнай запушчанасці і мерапрыемствах па далейшаму аніішчэнню празмернай спецыялізацыі і грамоздкасці соўгасаў.

1935 год павінен стаць годам рашучай барацьбы не толькі за безумоўнае выкананне заданняў па здачы прадукцыі, але і за павышэнне якасці здаваемага мяса, масла і воўны.

*) Друкуецца ў скарачэнні.

Спрэчкі па дакладу т.т. Чэрнова і Калмановіча

ПРАДСТАІЦЬ АГРАМАДНАЯ І АДКАЗНЕЙШАЯ РАБОТА

Прамова прафесара ДАРОЖКІНА

З асаблівай астратой тав. Сталіным на XVII з'ездзе нашай партыі было пастаўлена пытанне аб тым, што 1934 г. павінен і можа стаць годам пералому ўздыму ва ўсёй жывёлагадоўчай гаспадарцы. Тав. Сталіным з усёй большэвіцкай праматой было ўказана на заняпад жывёлагадоўлі. Ён тлумачыў гэта галоўным чынам насычанасцю жывёлагадоўчых галін сельскай гаспадаркі буйна-кулацкімі элементамі, узмоцненай агітацыяй кулака за ўбой жывёлы і т. д.

Лепшым доказам таго, што тав Сталіным, партыяй і ўрадам была своечасова сканцэнтравана ўвага н развіцці жывёлагадоўлі, з'яўляюцца даклады тт. Чэрнова і Калмановіча. Мы можам смела сказаць, што ў галіне соцыялістычнай жывёлагадоўлі таксама, як і ў іншых галінах сельскай гаспадаркі, мы маем буйнейшыя дасягненні. Калгасны лад, буйнае соцыялістычнае земляробства даюць, як вядома, небывалыя магчымасці як для ўзняцця ўраджайнасці, так і для ўзняцця прадукцыйнасці нашай жывёлагадоўлі. Але трэба прама сказаць, што, не гледзячы на тое, што намі зроблена многа, усё-ж мы маглі-б зрабіць значна больш.

Па раду рэспублік і абласцей ёсць яшчэ буйнейшыя прарывы і недахопы ў гэтай галіне.

Да ліку такіх рэспублік, на жаль, належыць і наша БССР. Хоць мы ў галіне жывёлагадоўлі таксама маем рад дасягненняў, як, напрыклад, прырост пагалоўя буйнай рагатай жывёлы, прырост маладняка, але па другіх паказальніках мы поспехаў не дасягнулі. Яны павінны ў нас быць у першую чаргу таму, што сельская гаспадарка нашай рэспублікі мае напрамак жывёлагадоўлі і тэхнічных культур.

Мы маем велізарнейшыя магчымасці ў выглядзе лугоў і пасьбішчаў для хуткага развіцця жывёлагадоўлі. Але гэтыя магчымасці намі дастаткова не выкарыстаны. Зямельныя органы БССР у цэнтры і на месцах па-большэвіцку яшчэ не перабудаваліся, не гледзячы на ўказанні тав. Сталіна, ЦК ВКП(б) і канкрэтныя рашэнні комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі.

Па-мойму, адной з прычын нездавальняючага стану развіцця жывёлагадоўлі ў Беларусі, Заходняй вобласці і ў радзе іншых абласцей з'яўляецца адсутнасць большэвіцкай барацьбы за стварэнне моцнай кармовай базы з боку раду райвыканкомаў, зямельных органаў, сельсоветаў і калгасаў.

Правільнае вырашэнне кармовай праблемы залежыць ад комплексу мерапрыемстваў узняцця ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур, паляпшэння натуральных лугоў і пасьбішчаў, пашырэння пасеву кармовых траў і культур, вырашэння

недастатковую ўраджайнасць асноўных сельскагаспадарчых культур. У нас, у БССР, у наяўнасці вялікая запушчанасць натуральных лугавых угоддзяў, нездавальняючае становішча з пасевам кармовых траў, у першую чаргу канюшыны.

Як вядома, у БССР 50 проц. балотных лугавых угоддзяў. Абследванне іх, праведзенае батанікамі Беларускай Акадэміі Навук і балотным інстытутам, паказала, што яны маюць зусім неспажыўны склад траў. З гэтым мы, безумоўна, не можам мірыцца. Лугавыя і суходольныя сенажаці скрозь і ўсюды зараслі хмызняком. Паляпшэнне натуральных лугавых угоддзяў павінна займаць у нашай рабоце адно з важнейшых месц. Акрамя таго, неабходна рашуча палепшыць механізацыю гэтай справы, укараніць угнаенні, вышукаць мясцовыя ўгнаенні.

Пашырэнне пасеўных плошчаў пад канюшыну і іншыя кармовыя культуры ўпіраецца ў адсутнасць насеннага матэрыялу. У гэтым выключна наша віна, бо насеннаводствам сур'ёзна ніхто не займаўся. Справа насеннаводства канюшыны і іншых кармовых культур пастаўлена нездавальняюча, я сказаў-бы прама заблытана. Мне здаецца, што мы яшчэ не выканалі ўказанняў тав. Сталіна аб паляпшэнні насеннай справы.

Буйнейшую ролю пры вырашэнні кармовай праблемы можа адыграць больш рашучае ўкараненне новых кармовых культур. У гэтай справе буйных зрухаў, тых зрухаў, якіх патрабуе ад нас партыя, мне здаецца, у нас няма.

Я хацеў-бы спыніцца на пытанні аб бульбе, якая займае, напрыклад, бульбу. Бульба ў развіцці нашай жывёлагадоўлі мае буйнейшае значэнне. БССР займае першае месца па бульбе. 16,3 проц. агульнай пасеўнай плошчы яе займае бульба, а ў Маскоўскай вобласці—11,8 проц., Іванаўскай—11,7 проц., па Саюзу—4,7 проц.

Сярэдняя ўраджайнасць у нас так сама нямнога большая, чым па СССР. Па СССР сярэдняя ўраджайнасць 91,6, а па БССР 100 і больш цэнтнераў.

Але, таварышы, 100 цэнтнераў у параўнанні з тымі велізарнейшымі магчымасцямі, якія ў нас ёсць, вельмі мізэрная лічба. Не буду прыводзіць заграпічных даных. У перадавых калгасах БССР ёсць лепшыя паказальнікі, чым заграніцай. Вось, напрыклад, у калгасе імя Молатава, Магілеўскага раёна, сярэдняя ўраджайнасць бульбы 166,5 цэнт. У калгасе імя Варашылава — больш 200 цэнт. Як вядома, сярэдняя ўраджайнасць у Германіі—173 цэнтнеры. Такім чынам, нашы перадавыя калгасы ўжо перашагнулі заграпічныя лічбы. Такіх прыкладаў [illegible] можна было-б прывесці сотні. Абследванне, якое мы правялі, паказала, што ў гэтых калгасах ніякіх дадатковых затрат не рабілася. Праведзены былі самыя простыя, самыя элементарныя агратэхнічныя мерапрыемствы, своечасовы пасеў, акучванне, баранаванне, зябліва, адбор і т. д.

Пры ўзняцці ўраджайнасці бульбы, па-мойму, у першую чаргу неабходна звярнуць увагу на ўпарадкаванне насеннай справы. Не гледзячы на тое, што мы маем ужо буйнейшыя дасягненні ў гэтай справе, яна ў асноўным яшчэ пастаўлена далёка нездавальняюча.

У заключэнне некалькі слоў аб кадрах. Работу ў канчатковым ліку вырашаюць жывыя людзі. Падрыхтоўка кадраў спецыялістаў у нас пастаўлена не зусім добра. Скрозь і ўсюды нашы заатэхнікі не ведаюць як след кароў, свіней, а пра каня і гаварыць не прыходзіцца. Вывучэннем каня ў навучальных установах БССР вельмі мала займаюцца. Агульная якасць падрыхтоўкі кадраў нізкая.

У адпаведнасці з указаннямі тав. Сталіна неабходна сур'ёзна заняцца вырошчваннем кадраў. Мы павінны прызнаць, што і навукова-даследчая работа ў галіне жывёлагадоўлі таксама яшчэ не адпавядае тым патрабаванням, якія да нас прад'яўляе ўвесь ход нашага вялікага соцыялістычнага будаўніцтва.

З усяго гэтага відаць, што яшчэ прадстаіць аграмадная і адказнейшая работа для выканання ўказання правадыра нашай партыі і ўсіх працоўных тав. Сталіна. І мы, таварышы, упэўнены, што самкнутымі радамі вакол ленінскага ЦК ВКП(б) і любімага роднага нашага вялікага Сталіна мы і гэту задачу выканаем, як падабае большэвікам.

[illegible] жывёлы ў соўгасах [illegible] за кошт атрымання соўгасамі жывёлы ад дзяржаўных загатоўчых арганізацый. то з 1932 г. соўгасы ўжо павялічваюць стада выключна за кошт вырошчвання ўласнага маладняка.

У рэзультаце вырошчвання ўласнай жывёлы соўгасы мелі магчымасць здаць дзяржаве ў парадку выканання плана мясаздачы і прадаць калгасным таварным фермам і калгаснікам такую колькасць жывёлы, якая далёка больш атрыманай жывёлагадоўчымі соўгасамі пры іх фармаванні.

Так, аўцасоўгасы, атрымаўшы пры фармаванні ад дзяржавы 4.303 тыс. авечак, здалі дзяржаве і перадалі калгасным таварным фермам, калгаснікам і соўгасам іншых сістэм 5 млн. 536 тыс. галоў.

К цяперашняму часу аўцасоўгасы маюць 3.830 тысяч авечак; усяго-ж авечак ва ўсіх соўгасах сістэмы НКСоўгасаў ёсць звыш 4 млн.

Свінасоўгасы атрымалі ад дзяржавы 620 тыс. свіней, а здалі дзяржаве і перадалі калгасам і іншым арганізацыям 3.300 тыс. свіней. К цяперашняму часу свінасоўгасы маюць каля 800 тыс. свіней, а ўсе соўгасы сістэмы—звыш 900 тыс. галоў.

Малочна-мясныя соўгасы, атрымаўшы ад дзяржавы 3 млн. галоў, здалі дзяржаве і прадалі калгасам і калгаснікам 2.447 тыс. галоў і маюць к цяперашняму часу 1.800 тыс. галоў буйнай рагатай жывёлы. Усёй-жа буйнай рагатай жывёлы ў соўгасах Наркомсоўгасаў звыш 2 млн. галоў.

Гэтыя поспехі не даюць нам, аднак ніякіх падстаў для самазаспакаення. Соўгасы далёка не вычарпалі тых багацейшых магчымасцей, якія ў іх ёсць. Соўгасы маглі-б вырасціць куды большую колькасць жывёлы, калі-б яны працавалі лепш, калі-б яны не дапусцілі такога вялікага падзяжу і ялавасці, якая яшчэ мае месца ва многіх соўгасах.

За гады пасля 6-га з'езда Саветаў соўгасы прарабілі вялікую работу ў галіне паляпшэння пароды жывёлы. Колькасць чыстапароднай буйнай рагатай жывёлы дасягнула 367 тыс. галоў і метыснае стада, г. зн. стада палепшаных парод—313 тысяч галоў.

Па аўцасоўгасах чыстапароднае стада тонкарунных авечак павялічылася з 350 тыс. галоў у 1930 годзе да 650 тысяч галоў у 1934 годзе. Апрача таго, поўгрубашэрстнае стада ўзрасло з 270 тыс. галоў да 1.600 тыс. галоў на 1-е студзеня 1935 г., што з'явілася рэзультатам работы аўцасоўгасаў па метызацыі грубашэрстных авечак тонкарунымі, рамбулье, прэкос і часткова мясцовымі мерыносамі. Стада свінасоўгасаў ужо к сучаснаму моманту складаецца на 75 проц. з палепшаных парод. Апрача таго, створана чыстапародная стада белай англійскай свінні—25 тысяч галоў.

У стадзе соўгасаў ёсць каштоўнейшыя экземпляры жывёлы, атрыманыя не з-за граніцы, а вырошча-

мяса . . .	7.900	14.795
масла	1.683	1.957
шэрсць . . .	561	592

Свінасоўгасы ў 1934 г. здалі свініны значна больш, чым за ўсе тры папярэднія гады разам узятыя.

Аднак, пры значным росце колькасці здаваемай прадукцыі, мы не ўстаранілі яшчэ буйных страт ад недастатковай упітанасці, а, значыць, і ад недастатковай вагі здаваемай на мяса жывёлы. Выкананне плана здачы прадукцыі дзяржаве з'яўляецца рашаючым у ацэнцы работы соўгасаў, але не вычэрпвае іх задач, як вядучых гаспадарак у рэканструкцыі ўсёй жывёлагадоўлі краіны. У гэтых адносінах продаж калгасам і калгаснікам племяннай і палепшанай жывёлы складае важнейшую задачу і найпершы абавязак жывёлагадоўчых соўгасаў.

Рашэнні лістападаўскага пленума ЦК ВКП(б) паслужылі магутным штуршком да ўзмацнення гэтай работы соўгасаў. На 1 студзеня 1935 года соўгасы прадалі калгасам 295 тыс. галоў буйнай рагатай жывёлы, 483 тыс. авечак, 747 тыс. свіней і парасят. Гэта колькасць ва многа раз перавышае продаж жывёлы, праведзены да чэрвеньскага пленума, але ўсё-ж далёка не вычэрпвае выканання гэтай важнейшай дырэктывы нашай партыі.

З прыведзеных мною даных аб колькасным росце жывёлагадоўчых соўгасаў, аб паляпшэнні пароднасці і павышэнні прадукцыйнасці жывёлы, росце таварнай прадукцыі соўгасаў з несумненнасцю выцякае, што 1934 год, асабліва пасля рашэння чэрвеньскага пленума Цэнтральнага Камітэта партыі, стаў і для соўгасаў годам пералому к уздыму.

Але пералом, дасягнуты ў рабоце жывёлагадоўчых соўгасаў, ні ў якай меры не можа засланіць сабою буйнейшых недахопаў, якія намі яшчэ не зжыты.

Работа жывёлагадоўчых соўгасаў не знаходзіцца яшчэ на ўзроўні прад'яўляемых да іх патрабаванняў. Гэта праяўляецца, у першую чаргу, у тым, што яны да гэтага часу не выконваюць яшчэ поўнасцю сваіх планавых заданняў.

І на гэтым з'ездзе тав. **Молатаў**, указаў, што «нашы соўгасы павінны нарэшце выконваць ролю вядучых прадпрыемстваў сельскай гаспадаркі, канчаткова ліквідаваўшы арганізацыйную запушчанасць і няўменне скарыстаць даныя ім тэхніку і вялікія дзяржаўныя рэсурсы».

Пры гэтым тав. Молатаў зусім правільна падкрэсліў адказнасць кіруючага складу соўгасаў за дарučaную справу.

Недахопы ў рабоце жывёлагадоўчых соўгасаў зводзяцца ў асноўным к наступнаму:

Соўгасы да гэтага часу яшчэ не паставілі на належную вышыню вырошчвання жывёлы, не наладзілі племяннай і заатэхнічнай работы і не дабіліся яшчэ рэзкага зніжэння адыходу маладняка і ялавасці мацічнага складу ўсіх відаў жывёлы.

Соўгасы дагэтуль не стварылі ўласнай кармовай базы, якая-б поўнасцю забяспечвала патрэбнасці соўгаснай жывёлы.

Слаба пастаўлена выхаванне і замацаванне кадраў соўгасаў; усё

моў, неабходна павялічыць — і значна павялічыць — вытворчасць траў, сіласных культур і корне-клубнеплодаў, асабліва ў соўгасах свінагадоўчых і буйнай рагатай жывёлы.

У нас ёсць магчымасці павялічыць кармовыя рэсурсы пры дапамозе далейшага ўкаранення механізацыі ў жывёлагадоўчыя соўгасы. Мы ўжо ідзем па гэтаму шляху. У гэтым годзе мы даем жывёлагадоўчым соўгасам 1600 камбайнаў супроць 231 у мінулым годзе.

Над пытаннем механізацыі сенаўборкі мы павінны будзем папрацаваць сумесна з Наркамцяжпромам, бо наша бяда — спазніванне з сенаўборкай — паходзіць галоўным чынам ад таго, што мы яшчэ не знайшлі такіх машын, якія дазволілі-б убраць пры найменшай затраце рабочых рук і ў найбольш кароткія тэрміны і без вялікіх страт.

Самае шырокае прымяненне павінны атрымаць у соўгасах праслцейшыя прыстасаванні для механізацыі сенаўборачных работ, якія даюць, як паказаў вопыт, значныя рэзультаты: валакуша Машалкіна, стогакідальнікі і т. д.

Увядзеннем правільных севазваротаў у жывёлагадоўчых соўгасах мы павінны стварыць усе магчымасці максімальнага скарыстання ворназдольных зямель і вытворчасці кармовых рэсурсаў.

Мы павінны з усёй праматой тут, на гэтым з'ездзе, заявіць, што жывёлагадоўчыя соўгасы яшчэ вельмі дрэнна змагаюцца за ўраджай.

Узброіўшыся ўсім вопытам агратэхнікі і механізацыі, мы павінны павесці ўпартую барацьбу за ўраджайнасць соўгасных палёў, за стварэнне ўласнай моцнай кармовай базы.

Соўгасы выхавалі тысячы работнікаў жывёлагадоўчай гаспадаркі—брыгадзіраў-жывёлаводаў гуртаправаў, свінароў, чабаноў, даярак, скотнікаў і т. д. Рабочыя нашых соўгасаў за гэтыя гады значна выраслі ў культурных адносінах, і многія з іх ужо даюць узоры высокасвядомых адносін да працы.

Вялікую дапамогу ў справе ўмацавання і развіцця соўгасаў аказваюць арганізаваныя партыяй палітаддзелы, ачышчаючы соўгасы ад класава-чужых элементаў, выхоўваючы новыя кадры, новых людзей, згуртоўваючы рабочых соўгасаў на выкананне пастаўленых перад соўгасамі задач, дабіваючыся паляпшэння іх матэрыяльна-бытавых умоў і абслугоўвання іх культурных запросаў.

На XVII з'ездзе партыі тав. **Кагановіч** надзвычай метка ахарактарызаваў няўменне многіх гаспадарнікаў падбіраць людзей. Ён гаварыў: «Калі гавораць, што ў нас няма людзей — гэта няправільна. Людзі ёсць, і таленталівыя людзі. Трэба ўмець іх вылучыць, падняць, паставіць на належнае месца. Трэба ўмець па-сапраўднаму імі кіраваць. Вось гэтага ў нас многія кіраўнікі соўгасаў не разумеюць. У нас часта яшчэ вывучаюць людзей фармальна, па анкетах, а не па сутнасці.

На цякучасць кадраў у соўгасах моцны ўплыў мае недасканаласць існаваўшай да апошняга часу сістэмы зарплаты. Напрыклад, здзель-

не значыць толькі здаць поўную колькасць цэнтнераў мяса. Гэта значыць у той-жа час здаць жывёлу высокай упітанасці. У нас у соўгасах часта для таго каб выканаць план мясаздачы, забіваюць жывёлу нізкай упітанасці, г. зн. забіваюць дзесяткі і сотні лішніх галоў жывёлы і гэтым наносяць соўгасам вялікія страты. Мы будзем рашуча змагацца з практыкай забою велізарнай колькасці лішняй жывёлы, не прадугледжанай планам.

Неабходна дабіцца самых беражлівых адносін усіх работнікаў соўгасаў да дзяржаўнай уласнасці, рашуча праследуючы ўсякага роду раскрадванні і разбазарванне прадукцыі кармоў і т. д.

Нараўне з выкананнем дзяржаўных заданняў па здачы прадукцыі, соўгасы абавязаны забяспечыць выкананне дзяржаўнага плана па продажу калгасам маладняка і дарослай жывёлы. У 1935 годзе соўгасы абавязаны прадаць калгасам і калгаснікам 430 тыс. галоў буйнай рагатай жывёлы і цялят, 1 мільён парасят і 450 тысяч авечак. Задача заключаецца ў тым, каб заданне партыі і ўрада было выканана ўзорна, пры высокай якасці прадаваемай жывёлы.

На 17 з'ездзе партыі тав. Сталін, гаворачы аб соўгасах, указаў на велізарную неадпаведнасць паміж укладаннямі дзяржавы ў справу соўгасаў з фактычнымі рэзультатамі іх работы. Мы абавязаны ў найкарацейшы тэрмін ліквідаваць гэту неадпаведнасць і дабіцца рэнтабельнасці соўгасаў.

Мы маем ужо дзесяткі соўгасаў і нават асобныя трэсты, якія дабіліся рэнтабельнасці сваёй гаспадаркі.

Яшчэ ў 1933 г. трэст меў шмат страт, а за 1934 год ён мае ўжо салідныя накапленні.

Прыклады гэтых соўгасаў і трэстаў з нагляднасцю пераконваюць у тым, што соўгасы ўжо цяпер маюць усе магчымасці стаць рэнтабельнымі, што ўказанне тав. Сталіна на XVII з'ездзе пачынае ператварацца ў жыццё.

Таварышы, на гэтым з'ездзе была разгорнута велічная карціна ўздыму і росквіту ўсёй народнай гаспадаркі. У далейшым разгортванні нашага грандыёзнага будаўніцтва адказная роля належыць таксама соўгасам, як сацыялістычным фабрыкам хлеба, малака, мяса і воўны.

Соўгасы павінны стаць на справе вядучымі прадпрыемствамі сельскай гаспадаркі.

Соўгасы маюць усе магчымасці для выканання задач, якія пастаўлены перад імі партыяй і ўрадам.

Справа за намі, за работнікамі соўгасаў. Мы павінны поўнасцю скарыстаць магутную тэхніку, якою нас узброілі, шырока прымяніць агратэхніку, узорна паставіць жывёлагадоўлю ў соўгасах.

Пад кіраўніцтвам нашай партыі, пад кіраўніцтвам мудрага нашага правадыра і настаўніка тав. Сталіна зробім 1935 год годам магутнага ўздыму жывёлагадоўчых соўгасаў. (Доўгія апладысменты).

Мы яшчэ маем у цэлым далёка [illegible]

Пытанне аб клубні коранеплодаў. (Апладысменты).

*) Па скарочанай стэнаграме.

За рубяжом

Пасля заключэння Лонданскага пагаднення

Заява Лаваля

ПАРЫЖ, 3 лютага. (БЕЛТА). Гавас паведамляе з Лондана: «Пасля сканчэння англа-французскіх перагавораў міністр замежных спраў **Лаваль** зрабіў наступную заяву: «Пасля ўрэгулявання саарскага пытання і рымскіх пагадненняў, гэтыя перагаворы знамянуюць сабою значную дату ў гісторыі дыпламатыі. Неабходна падкрэсліць атмасферу прыязнасці і яднання, якой былі праніknуты гэтыя перагаворы. Мы хацелі-б, каб рэзультаты перагавораў былі таксама добра спатканы ўсімі і каб Германія адказала на той настойлівы заклік, з якім мы звяртаемся да яе».

Прамова Саймона

ЛОНДАН, 3 лютага. (БЕЛТА). Як паведамляе Рэйтэр, Саймон у прамове, сказанай па радыё, спыніўся на самым важным, згодна яго слоў, пункце англа-французскага пагаднення, а іменна на пункце, які датычыць безапэснасці ад паветранага нападу. Дапусцім,—сказаў Саймон,—што мы падпалі раптоўнаму нападу з паветра. Няма дагавора, які даў-бы нам якое-небудзь права звярнуцца за дапамогай да якой-небудзь дзяржавы на кантыненце і адхіліць удар. У выпадку,—працягваў Саймон,—нічым нявыкліканага нападу на таго ці іншага з нашых суседзей, падпісаўшых Лакарнскі дагавор, мы будзем абавязаны ўдзельнічаць у дзеяннях. А паколькі гэта так, то развязнасць патрабуе, каб мы не трацілі часу.

Англійскі друк аб выніках англа-французскіх перагавораў

ЛОНДАН, 4 лютага. (БЕЛТА). Кансерватыўны, ліберальны і лейбарысцкі друк увогуле адабрае англа-французскія прапановы. Блізкія да ўрада газеты падкрэсліваюць 2 пункты: 1) Прапанова аб заключэнні паветранай канвенцыі прадстаўлена Германіі на разгляд; яе запрашаюць далучыцца да канвенцыі, на асновах поўнага роўнапраўя і 2) у той час, як новыя прапановы не расшыраюць істотным чынам англійскія абавязацельствы па Лакарнскаму пакту, яны на пэўны перыяд забяспечваюць Англіі падтрыманне ў выпадку агрэсіі супроць яе.

Заключэнне пакта аб ненападзе Хірота адкладвае на будучае

ТОКІО, 3 лютага (БЕЛТА). Сімбун Рэнга паведамляе, што выступіўшы ў бюджэтнай камісіі ніжняй палаты 2 лютага член партыі Мінсейта **Тайода** заявіў, што японскі ўрад павінен звярнуцца да савецкага ўрада з прапановай аб заключэнні пакта аб ненападзе паміж СССР і Японіяй і прыняць меры да знішчэння цяжкай атмасферы на савецка-манчжурскай граніцы, каб такім чынам увесці ў норму ваенныя расходы.

Адказваючы Тайода, міністр замежных спраў **Хірота** заявіў, што ён «дапускае, што калі Японія прапануе савецкаму ўраду заключыць з ёю пакт аб ненападзе, то гэта будзе адным з шляхоў да паляпшэння адносін паміж СССР і Японіяй. Аднак, у адносінах паміж СССР і Японіяй ёсць праблемы, выклікаючыя непакой і таму перад заключэннем падобнага роду згоды неабходны некаторыя падрыхтоўчыя меры».

Указваючы далей, што «перш за ўсё неабходна знішчыць канфлікты на савецка-манчжурскай граніцы», Хірота заяўляе, што «поўнае абгаварэнне гэтай праблемы будзе праведзена сумесна з савецкім урадам у будучым».

Вызваліць Ракошы

ПАРЫЖ, 4 лютага (БЕЛТА) Учора ў зале «Мюцюалітэ» на мітынгу пратэсту супроць суда над Ракошы вядомы адвакат **Віллар** паказаў усю неўгрунтаванасць абвінавачання, высунутага супроць Ракошы нават з пункту гледжання буржуазнай юстыцыі. Прадстаўнікі соцыялістычнай партыі і Лігі праў чалавека выказалі глыбокае пачуццё агіды сваіх арганізацый да судовай камедыі ў Будапешце і захапленне мужнасцю Ракошы. У заключэнне ад імя кампартыі выступіў **Кашэн**. Мітынг прыняў тэкст тэлеграмы, якая патрабуе вызвалення Ракошы. Тэлеграма паслана венгерскаму міністру юстыцыі.

Заява прэм'ера Мангольскай народнай рэспублікі

УЛАН-БАТОР, 3 лютага. (БЕЛТА). Прэм'ер і міністр замежных спраў Мангольскай народнай рэспублікі **Гендун** заявіў карэспандэнту ТАСС наступнае:

«Пасля некалькіх дзён спакою з дня інцыдэнту 24 студзеня, у раёне Халхін-Сумэ 31 студзеня ў 8 гадзін раніцы, стаяўшы ў раёне возера Буір-Нор, каля граніцы на Мангольскай тэрыторыі, атрад пагранічнай аховы МНР заўважыў набліжаючыйся з манчжурскага боку эшалон грузавых аўтамабіляў з салдатамі ў суправаджэнні 50 кавалерыстаў. Пасля таго як атрад заняў Кухыр-Обо, ён пачаў прасоўвацца на мангольскую тэрыторыю. Атрад пагранічнай аховы МНР, не жадаючы дапусціць кровапраліцця, адышоў некалькі ўглыб мангольскай тэрыторыі, замацаваўшыся на Норынор. У рэзультаце гэтых спакойных і вытрыманых паводзін мангольскай пагранічнай аховы, сутычка з уварваўшымся з манчжурскага боку на мангольскую тэрыторыю атрадам была поўнасцю ўнікнута і ні з таго ні з другога боку не было зроблена ні аднаго стрэлу. З прычыны таго, што манчжурскія ўлады, імкнучыся растлумачыць свае незаконныя дзеянні, паведамілі ўсяму свету, быццам раён Халхін-Сумэ заўсёды належаў Манчжурыі, і каб перакапаць заграніцу ў сваёй праваце, паведамілі, што ім нібыта прапанавана мангольскім уладам уступіць у перагаворы па пытанню аб граніцах у гэтым раёне. Урад МНР, выходзячы з таго, што раён Халхін-Сумэ спакон веку адносіцца да тэрыторыі халханскіх мангол, згодзен уступіць у такія перагаворы з манчжурскім урадам».

Адказны рэдактар Н. СТЭРНІН.

Паведамленні

Выклікаюцца 7 лютага ў 3 гадзіны дня на нараду ў Культпроп ЦК КП(б)Б (пакой 99) наступныя таварышы: **Гінзбург** (ГК партыі), **Бладыко Н.**, **Самахвалаў** (БелАН), **Пінчук** (ВКСГШ), **Шчадзістаў** (наргас).

Гукавы кіно-тэатр „Чырвоная Зорка“	Музычная камедыя **ГАРМОНЬ**
Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый“	Новая вясёлая камедыя **ДА ХУТКАГА СПАТКАННЯ**
Кіно „Інтэрнацыянал“	Гістарычны фільм **КАЎКАЗСКІ ПАЛОННІК** (М. Ю. Лермантаў)

Уп. Галоўлітбела № К—1031

Менск, друкарня «Звязды».

Тыраж. 90.000 экз.